

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Sociální a ekonomické dopady na společnost vzniklé vymáháním soudních pohledávek

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Lucie SALAŠOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Mirka WILDMANNOVÁ, Ph.D., MBA

Znojmo, 2012

Prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma *Sociální a ekonomické dopady na společnost vzniklé vymáháním soudních pohledávek* jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v seznamu použitých zdrojů.

Ve Znojmě dne 23.04.2012

.....
Lucie Salašová

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomáhali a poskytovali informace a rady při vypracování bakalářské práce. Především děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Mirce Wildmannové, PhD., MBA, za účinnou odbornou pomoc, vedení a cenné připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Poděkování patří také mé rodině a nejbližším, kteří mi byli při psaní bakalářské práce velkou oporou.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Lucie SALAŠOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Sociální a ekonomické dopady na společnost vzniklé vymáháním soudních pohledávek
Název (v angličtině)	Social and economic impacts of collecting court debts on society

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Cílem bakalářské práce je zhodnocení sociálních a ekonomických dopadů na společnost vzniklých vymáháním soudních pohledávek na příkladu Okresního soudu ve Znojmě.

Postup práce:

1. Charakteristika českého soudnictví (členění, definice soudních pohledávek, způsoby jejich vymáhání).
2. Analýza negativních dopadů nucených výkonů rozhodnutí na fungování a rozpočet postižených domácností, jednotlivců nebo obchodních společností.
3. Analýza nárůstu (poklesu) nařízených výkonů rozhodnutí (exekucí) k vymožení soudních pohledávek, zhodnocení a doporučení.

Metody: Deskripce odborné literatury, sběr dat z databázového systému Okresního soudu ve Znojmě, řízení, rozbor, syntéza poznatků.

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. KURKA, Vladimír; DRÁPAL, Ljubomír. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha : Linde, 2004. 854 s. ISBN 80-7201-443-9.
2. SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. první vydání. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4.
3. TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. třetí vydání. Praha : C.H.Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9.
4. Česko. O soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika* . 2001, 48, 120, s. 3029-3059. ISSN 1211-1244.
5. Česko. O soudních poplatcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika* . 1991, 104, 549, s. 2713-2721. ISSN 1211-1244.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2012

Lucie SALAŠOVÁ
autor

Ing. Mirka WILDMANNOVÁ, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

Prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá zjištěním úspěšnosti vymáhání soudních pohledávek a komplexním zhodnocením sociálních a ekonomických dopadů na společnost vzniklých vymáháním soudních pohledávek. Teoretická část charakterizuje české soudnictví a specifikuje současnou právní úpravu, spojenou s vymáháním pohledávek. Praktická část se zabývá analýzou osobního sběru dat z databázového systému Okresního soudu ve Znojmě, na jehož základě je následně zjištěna úspěšnost vymáhání soudních pohledávek, s jejich ekonomickými a sociálními dopady na společnost, a současně mapuje rozsah nákladů spojených s činností exekučního a vymáhacího oddělení Okresního soudu ve Znojmě.

Klíčová slova:

Soudní pohledávky, výkon rozhodnutí, exekuce, způsoby nuceného vymáhání pohledávek, zadluženost, sociální vyloučení.

ABSTRACT

This thesis deals with the efficiency of court claims enforcement and the comprehensive assessment of social and economic impacts on society resulting from the legal claims recovery. The theoretical part describes the Czech judiciary and specifies the current legal system dealing with debt recovery. The practical part deals with the analysis of personal data collection from the database system in Znojmo District Court, on basis of which the efficiency of court claims enforcement, and the economic and social impacts on society are subsequently found out, while mapping the extent of costs associated with the performance of the enforcing department of the District Court in Znojmo.

Keywords:

The court claims, enforcement, seizure, forms of forced recovery, indebtedness, social exclusion.

OBSAH

1 ÚVOD.....	9
2 CÍL PRÁCE A METODIKA.....	10
3 TEORETICKÁ ČÁST	11
3.1 Soudnictví v České republice	11
3.1.1 Zásady činnosti soudů.....	11
3.1.2 Soustava soudů v České republice.....	12
3.1.3 Právní základ organizačního uspořádání soudů.....	13
3.2 Soudní pohledávky	13
3.2.1 Náklady řízení vzniklé v občanskoprávním řízení	14
3.2.2 Právo na náhradu nákladů řízení v občanskoprávním řízení	15
3.2.3 Náklady řízení vzniklé v trestním řízení.....	17
3.2.4 Právo na náhradu nákladů trestního řízení.....	18
3.3 Vykonávací (exekuční) řízení	18
3.3.1 Účel exekučního řízení	19
3.3.1 Výkon rozhodnutí versus exekuce.....	20
3.3.2 Způsoby provedení výkonu rozhodnutí (exekuce)	21
3.3.3 Negativa nařízeného výkonu rozhodnutí (exekuce)	23
4 PRAKTICKÁ ČÁST	27
4.1 Specifikace Okresního soudu ve Znojmě	27
4.2 Soudní pohledávky vznikající u Okresního soudu ve Znojmě	29
4.2.1 Postup vymáhající úřednice při vymáhání soudních pohledávek	35
4.2.2 Dělení soudních pohledávek a délka jejich vymáhání.....	37
4.2.3 Způsob vymáhání soudních pohledávek.....	39
4.2.4 Nařízení výkonu rozhodnutí	40
4.3 Dopady exekučních řízení na jednotlivce a společnost	43
4.3.1 Dopady exekučních řízení na jednotlivce.....	44
4.3.2 Ekonomické dopady na společnost.....	47
4.3.3 Sociální dopady na společnost.....	50
4.4 Shrnutí dopadů na společnost, zhodnocení a návrhy.....	51
5 ZÁVĚR	55
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58

7 SEZNAM TABULEK	61
8 SEZNAM PŘÍLOH.....	61

1 ÚVOD

V České republice je státní moc rozdělena na tři části: na moc zákonodárnou, moc výkonnou a moc soudní. Soudní moc vykonávají nezávislé soudy, které projednávají a rozhodují jednak spory a jiné věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o občanském soudním řízení, ale i projednávají a rozhodují také trestní věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o trestním řízení. V průběhu těchto soudních řízení, a to ať už občanskoprávních nebo trestních, dochází ke vzniku nákladů řízení, které platí stát, nebo na které vznikl státu nárok, a tyto náklady je povinen buď jeden z účastníků daného řízení, převážně tedy žalovaný (v nalézacím řízení), povinný (ve vykonávacím řízení), odsouzený (v trestním řízení), nebo také vedlejší účastník řízení, případně subjekt řízení, na soudním řízení zúčastněný, pokud vznik těchto nákladů zavínil, státu uhradit. Tyto náklady lze označit jinými slovy jako pohledávky státu nebo také soudní pohledávky. V případě, že tyto náklady nebudou, ve lhůtě stanovené v soudním rozhodnutí, uhrazeny dlužníkem dobrovolně, stane se rozhodnutí vykonatelným, a stát má tak k dispozici exekuční titul, neboli podklad pro následné vykonávací řízení, tzn. že stát je oprávněn domáhat se uspokojení své pohledávky po dlužníkovi cestou nuceného výkonu rozhodnutí, jinak také řečeno exekucí. Tento krok je však z pohledu dlužníka spojen s řadou převážně negativních dopadů na rozpočet a další fungování jeho rodiny, jednotlivců, ale i obchodních společností, a to jak po stránce sociální, tak i ekonomické.

Od roku 2003 jsem zaměstnána v justici u Okresního soudu ve Znojmě na pozici vyšší soudní úřednice s odborným zařazením na exekučním oddělení. Z důvodu mého profesního zaměření bych se ve své práci chtěla věnovat analýze nákladů řízení státu, s bližší specifikací na tvorbu soudních pohledávek vznikajících činnostmi Okresního soudu ve Znojmě, na způsoby a úspěšnost nuceného vymáhání soudních pohledávek i v obecném pojetí, a v neposlední řadě na zhodnocení sociálních aspektů spojených s vymáháním pohledávek z pohledu dlužníka, případně jeho rodiny a okolí.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem této bakalářské práce je analyzovat systém českého soudnictví se zaměřením na zjištění úspěšnosti vymáhání soudních pohledávek, na celkové zhodnocení sociálních a ekonomických dopadů na společnost vzniklých vymáháním soudních pohledávek, a to na příkladu Okresního soudu ve Znojmě. Práce je rozdělena do dvou částí, a to do části teoretické a části praktické.

V části teoretické se zaměřuji na charakteristiku českého soudnictví, soustavu soudů, a na bližší specifikaci pojmů, se kterými v této práci pracuji, jako jsou: soudní pohledávky, výkony rozhodnutí, exekuce, způsoby nuceného vymáhání soudních pohledávek, a na osvětlení některých dalších pojmů, s tímto tématem souvisejících. Při vypracování teoretické části vycházím především ze studia a analýzy odborné literatury a zákonů, které s danou problematikou souvisí a zabývají se jí.

V části praktické věnuji svoji pozornost soudním pohledávkám, vznikajícím u Okresního soudu ve Znojmě, dále pak řízeným rozhovorem zjišťuji postup při jejich nuceném vymáhání, a osobním sběrem dat z databázového systému Okresního soudu ve Znojmě analyzuji úspěšnost jejich vymáhání a srovnání s předchozími roky.

3 TEORETICKÁ ČÁST

V této části bakalářské práce je mým cílem seznámení s českým soudnictvím, jeho charakteristikou, soustavou soudů, a členěním na jednotlivé stupně. Je definován pojem soudních pohledávek, jejich jednotlivé druhy, následky při dobrovolném neuhrazení soudních pohledávek, se specifikací způsobů nuceného vymáhání předmětných pohledávek, a srovnáním odlišných postupů při nuceném vymáhání soudních pohledávek jednak soudem a jednak exekutorským úřadem.

3.1 Soudnictví v České republice

Soudnictví je specifická činnost státu, jehož výkon náleží výlučně do jeho kompetence, a za tím účelem stát zřizuje speciální orgány, a to nezávislé soudy. Soudnictví se zaměřuje zejména na nalézání práva, tzn. na zjištění, zda v daném případě subjektivní právo nebo zákonem chráněný zájem existuje či nikoliv. Za výkon soudnictví však nelze považovat činnost rozhodců, rozhodčích soudů nebo činnost notářů.

V České republice vykonávají soudnictví nezávislé soudy, které projednávají a rozhodují jak spory a jiné věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o občanském soudním řízení, a řídí se podle občanského soudního řádu, občanského zákoníku, obchodního zákoníku, zákona o rodině, zákoníku práce a dalších, ale také projednávají a rozhodují trestní věci patřící do jejich pravomoci podle zákonů o trestním řízení, a řídí se podle trestního řádu a trestního zákoníku. České soudy rovněž rozhodují v dalších případech stanovených zákonem nebo mezinárodní smlouvou, s níž vyslovil souhlas Parlament, jíž je Česká republika vázána, a která byla vyhlášena.¹

3.1.1 Zásady činnosti soudů

V řízení před soudem rozhoduje jednak senát nebo samosoudce a v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací a jiné činnosti soudů podílejí vedle

¹ Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších právních předpisů.

soudců také justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé. Před soudem jsou si všichni rovni a každý se u něj může domáhat ochrany svých práv zákonem stanoveným způsobem. Řízení před českými soudy je ústní a veřejné.² Mohou však existovat i výjimky, zejména v tom směru, že je veřejnost z jednání (v občanském soudním řízení) nebo z hlavního líčení (v trestním řízení) vyloučena. Tyto výjimky opět stanoví zákon. Převážně se však jedná o případy, kdy je předmětem jednání obchodní tajemství, zájem na ochraně osobních údajů, ohrožení mravnosti, nebo také z důvodu ochrany jak nezletilých dětí, tak i obětí trestného činu.

Rozsudky se však vyhláší vždy veřejně a jménem republiky. Při výkonu své funkce a rozhodování konkrétních věcí má soud postavení tzv. nezúčastněného třetího, tedy subjektu, který rozhoduje o věci nestranně a je vázán pouze zákonem.

3.1.2 Soustava soudů v České republice

Pro činnost soudů je typické jejich začlenění do soudní soustavy, kterou tvoří souhrn všech soudů vykonávajících soudnictví. Tato soudní soustava je hierarchicky uspořádána a jednotlivé soudy v ní zaujímají vyšší či nižší postavení. Ponecháme-li stranou oblast správního soudnictví (§ 3 odst. 1 SŘS), pak platí, že soudní soustava je v České republice čtyřstupňová, neboť zahrnuje okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy a Nejvyšší soud. Z pohledu tzv. "instančního poměru" mezi těmito soudy (tzn. co do stupně soudní soustavy, na kterém se ten či onen článek soudní soustavy nachází), však jde o soustavu jen třístupňovou, což se v praxi projevuje tím, že ačkoliv nejnižším článkem soudní soustavy jsou soudy okresní, nejde o jediné soudy prvního stupně. V některých případech totiž rozhodují i krajské soudy jako soudy prvního stupně.³ Vrcholným soudním orgánem je Nejvyšší soud a sídlí v Brně. Rozhoduje především o dovoláních jako mimořádném opravném prostředku proti rozhodnutím soudů odvolacích. V Praze a v Olomouci pak sídlí vrchní soudy, které jsou pouze soudy odvolacími, a to proti rozhodnutím krajských soudů, pokud tyto rozhodovaly v prvním stupni. Dalšími v soustavě soudů jsou krajské soudy, kterých je v České republice celkem osm a tři z nich mají ještě své pobočky. Krajské

² Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších právních předpisů.

³ DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád I. §1 až 200za : Komentář. 1.* Praha : C.H.Beck, 2009. 1600 s. ISBN 978-80-7400-107-9, str. 44.

soudy působí jednak jako soudy odvolací proti rozhodnutím soudů okresních, které rozhodovaly v prvním stupni, ale působí také, jak již bylo zmíněno výše, jako soudy prvního stupně. Základním a zároveň i nejnižším článkem soudní soustavy jsou soudy okresní (v Praze tuto působnost vykonávají soudy obvodní a v Brně soud Městský). Tyto soudy rozhodují převážně jako soudy prvního stupně a v celé České republice se jich nachází, a to včetně tří poboček, celkem 89. Každý soud se posléze interně člení na jednotlivá oddělení, kdy mezi ty nejzákladnější patří oddělení občanskoprávní, jehož součástí je i oddělení platebních rozkazů, dále pak oddělení trestní, exekuční, opatrovnické nebo oddělení dědické. V rámci těchto oddělení vznikají v průběhu celého soudního řízení náklady, jejichž povinnost k úhradě je uložena soudním rozhodnutím tomu účastníku, který nebyl ve věci úspěšný, který vznik těchto nákladů způsobil, nebo pokud druhý z účastníků byl od placení těchto vzniklých nákladů osvobozen. Jedná se o náklady státu, které jsou účastníci řízení povinni státu uhradit a lze je jiným slovem nazvat jako pohledávky státu nebo soudní pohledávky.

3.1.3 Právní základ organizačního uspořádání soudů

Mezi právní legislativu, která upravuje organizační uspořádání soudů v České republice, můžeme zařadit:

- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ustanovení hlavy čtvrté - Moc soudní.
- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ustanovení hlavy páté - Právo na soudní a jinou právní ochranu.
- Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Soudní pohledávky

Soudní řízení, ať už se jedná o řízení občanskoprávní nebo řízení trestní, je spojeno s výdaji, o nichž musí být vždy v rámci soudního řízení rozhodnuto. Jde nejen o náklady účastníků řízení, ale rovněž i o náklady dalších subjektů, na soudním řízení zúčastněných,

kdy jedním z nich je i stát, kterému v rámci a průběhu soudního řízení vznikají náklady různé povahy. Jedná se především o náklady, jež jsou spojeny s tím, aby řízení mohlo proběhnout podle požadavků práva na spravedlivý proces, tedy náklady, které musí vynaložit stát na to, aby zde bylo funkční soudnictví; náklady nezbytné proto, aby řízení zahájené k návrhu účastníka (nebo i bez jeho návrhu) proběhlo v souladu s pravidly formulovanými v procesním předpisu (v občanském soudním řádu nebo v trestním řádu). Tyto náklady nese stát, které za něj platí příslušný soud. Stát má pak právo, aby mu náklady, které platil, nahradili účastníci řízení, vedlejší účastníci řízení, nebo subjekty řízení, na soudním řízení zúčastnění, tzn. svědci, znalci, tlumočníci a ti, kteří měli při dokazování nějakou povinnost, jestliže ji zavinili.⁴

3.2.1 Náklady řízení vzniklé v občanskoprávním řízení

Pokud budeme hovořit o nákladech, vznikajících státu v průběhu občanskoprávního řízení, má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.⁵ Jde zejména o náklady, které stát vyplatil svědkům jako svědecké, znalcům jako znalečné, nebo tlumočnickům jako tlumočné, a dále může jít o náklady za předložení listiny třetí osobou, případně také o náklady za odměnu a hotové výdaje ustanovenému zástupci, který není advokátem.

Soud může rovněž uložit svědkům, fyzickým osobám uvedeným v § 126a o.s.ř. (tzn. fyzickým osobám, které mají vypovídat o okolnostech, týkajících se právnické osoby a nastalých v době, kdy byly jejím statutárním orgánem nebo členem tohoto orgánu, a to v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba), znalcům, tlumočnickům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, aby nahradili státu náklady řízení, které by nebyly vznikly, jestliže je zavinili.⁶ Za náklady, jež vznikají státu v průběhu občanskoprávního řízení, můžeme považovat i náklady, právně označené jako pořádková pokuta, které vznikly v důsledku zavinění svědků, znalců, nebo dalších osob, na řízení zúčastněných,

⁴ DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád I. §1 až 200za : Komentář*. 1. Praha : C.H.Beck, 2009. 1600 s. ISBN 978-80-7400-107-9, str. 941.

⁵ DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád I. §1 až 200za : Komentář*. 1. Praha : C.H.Beck, 2009. 1600 s. ISBN 978-80-7400-107-9, str. 996.

⁶ DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav. *Občanský soudní řád I. §1 až 200za : Komentář*. 1. Praha : C.H.Beck, 2009. 1600 s. ISBN 978-80-7400-107-9, str. 996.

a které hrubě ztěžují postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu, nebo neuposlechnou příkazu soudu, a dále pak těch, kteří ruší pořádek, případně učinili hrubě urážlivé podání anebo nesplnili povinnosti, uvedené v konkrétních ustanoveních občanského soudního řádu.⁷

Dalším typem nákladů, které vznikají jak v rámci občanskoprávního řízení, jako řízení nalézacího, tak v rámci exekučního řízení, jako řízení vykonávacího, jsou soudní poplatky, spojené s podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení, které můžeme rozdělit jednak na poplatky za řízení a jednak na poplatky za jednotlivé úkony. Tyto soudní poplatky stanoví podle zákona o soudních poplatcích a vybírá vždy příslušný soud a jde o příjem státního rozpočtu.

Pokud bychom chtěli blíže specifikovat již zmíněná nalézací a vykonávací řízení, je třeba říci, je jde o "dvě relativně samostatné části jednotného občanského procesního práva. Každé z nich sleduje dosažení jiného cíle a jsou i vzájemně nezávislá. Nalézací řízení nepředpokládá nutně pokračování v řízení vykonávacím a právě tak vykonávací řízení nepředpokládá nutně existenci soudního nalézacího řízení. Vykonávací řízení není totiž třeba nutně tam, kde dochází k dobrovolnému splnění toho, co bylo uloženo v nalézacím řízení jako povinnost plnění. Vykonávací řízení nenásleduje ani tam, kde v nalézacím řízení nedošlo k uložení povinnosti plnění. Vykonávací řízení není třeba ani tam, kde je uložena povinnost prohlášení vůle (§ 161 odst. 3 OSŘ)".⁸

3.2.2 Právo na náhradu nákladů řízení v občanskoprávním řízení

Jak již bylo řečeno výše, má stát právo na náhradu nákladů řízení, které platil, nebo které mu v rámci soudního řízení vznikly, a to podle výsledků řízení proti těm účastníkům, u kterých nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. V praxi to znamená například, že pokud měl žalobce ve věci plný úspěch (jeho žalobě soud zcela vyhověl) a u žalovaného nebyly splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, pak k náhradě nákladů řízení musí být odsouzen žalovaný. Jestliže by však např. žalobce měl ve sporu o peněžité plnění úspěch pouze v rozsahu 80 %, je povinen nahradit

⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších právních předpisů.

⁸ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. Praha : C.H.Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9, str.6

státu náklady řízení v rozsahu svého neúspěchu, tj. ve výši 20 %, zatímco žalovaný, který měl v řízení úspěch jen v rozsahu 20 %, je povinen nahradit státu náklady řízení v rozsahu zbylých 80 %.⁹

O tom, že je některý z účastníků řízení, vedlejší účastník, případně osoba na řízení nezúčastněná, povinen nahradit státu náklady řízení, rozhoduje soud v rozhodnutí, kterým se řízení u něho končí (rozsudku nebo usnesení), a ve výjimečných případech o těchto nákladech rozhoduje samostatným rozhodnutím (usnesením).

Pokud účastníka řízení, kterému byla přisouzena náhrada nákladů řízení, zastupuje ustanovený advokát nebo opatrovník, pro řízení ustanovený z řad advokátů, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit náhradu hotových výdajů a odměnu za zastupování, popřípadě i náhradu za DPH, přiznané pravomocným rozhodnutím soudu, nikoliv tomuto účastníku nebo advokátu, ale vždy státu. Důvodem je skutečnost, že hotové výdaje a odměnu ustanoveného advokáta nebo opatrovníka z řad advokátů, popřípadě též náhradu za DPH, platil stát, který má poté nárok na náhradu těchto vynaložených nákladů proti neúspěšnému účastníku. Náhradu těchto hotových výdajů a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za DPH, lze státu přiznat vůči protistraně účastníka, kterého advokát zastupoval nebo mu byl ustanoven opatrovníkem pro řízení, zpravidla až poté, co bude pravomocně rozhodnuto o nárocích advokáta vůči státu.¹⁰ Tyto náklady je stát oprávněn, v případě dobrovolného neuhrazení, vymáhat vlastním jménem.

Co se týče soudních poplatků, tak pokud jde o poplatek za úkon, tato povinnost vzniká buďto sepsáním podání do protokolu u soudu nebo podáním návrhu na provedení úkonu. Tento poplatek je splatný dnem sepsání podání do protokolu nebo podáním návrhu na provedení úkonu, eventuelně dodatečně na základě výzvy soudu se stanovením lhůty k jeho zaplacení. Poplatníkem je osoba žádající o sepsání protokolu nebo osoba navrhuující provedení úkonu. Není-li poplatek, zpravidla v kolkových známkách, uhrazen, v tom případě se sepsání podání do protokolu nebo úkon neprovede, a návrh se stane neúčinným. Jinak je to u poplatku za řízení, který je splatný podáním žaloby nebo návrhu na zahájení řízení, případně opět dodatečně na základě výzvy soudu se stanovením lhůty

⁹ VRCHOTOVÁ, Karin. *Náklady občanského soudního řízení* [online]. ©2004, [cit. 2011-10-18]. Dostupný na WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=42738>>.

¹⁰ DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav . *Občanský soudní řád I. §1 až 200za : Komentář*. 1. Praha : C.H.Beck, 2009. 1600 s. ISBN 978-80-7400-107-9, str.1003

k jeho zaplacení. Poplatníkem je v nalézacím řízení zpravidla navrhovatel, žalobce, a ve vykonávacím řízení oprávněný. Pokud lhůta k zaplacení soudního poplatku, ve výzvě uvedená, marně uplyne, soud řízení zastaví, a dále v něm již není pokračováno.

Je-li však poplatník v řízení od soudního poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část druhá strana řízení (zpravidla žalovaný, odpůrce nebo povinný), není-li ovšem také od poplatku osvobozen nebo nejde-li o řízení o rozvod, o neplatnost manželství, o určení, zda tu manželství je či není, případně o řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci registrovaného partnerství.

3.2.3 Náklady řízení vzniklé v trestním řízení

Pokud budeme hovořit o nákladech, vznikajících státu v průběhu trestního řízení, má stát vůči obžalovanému právo na náhradu nákladů spojených s výkonem vazby, dále na odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem, pokud nemá obžalovaný nárok na obhajobu bezplatnou, na náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody a na paušální částkou ostatní náklady, které nese stát.¹¹

Za náklady trestního řízení jsou považovány skutečné náklady, které vznikly v souvislosti s konkrétní věcí, neboli také náklady nutné k provedení trestního řízení. Tyto náklady zahrnují jednak náklady, které nese stát od samého počátku, jednak také náklady, které vznikly jednotlivým osobám zúčastněným na trestním řízení, přičemž stát jim náklady uhrazuje, popřípadě jim poskytuje za jejich činnost odměnu (svědečné, znalečné, tlumočné).¹² Vlastní náklady obviněného, zúčastněné osoby a poškozeného, tzn. cestovní a jiné hotové výdaje těchto osob a jejich zákonných zástupců, jakož i výdaje vzniklé zvolením obhájce (pokud jde o obviněného) nebo zmocněnce (pokud jde o poškozeného, respektive zúčastněnou osobu). Tyto náklady, jde-li o obviněného, stát hradí jeho obhájci v případech, kdy jde o nutnou obhajobu, nebo kdy nutnost zvolit si nebo ustanovit obhájce vyvstala proto, že proti pravomocnému rozhodnutí byla podána stížnost pro porušení

¹¹ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších právních předpisů.

¹² NOVOTNÝ, František; RŮŽIČKA, Miroslav. *Trestní kodexy : Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář)*. 2. doplněné vydání. Praha : EUROUNION, s.r.o., 2002. 1640 s. ISBN 80-7317-0094, str. 863

zákona.¹³

3.2.4 Právo na náhradu nákladů trestního řízení

V případě, že byl obžalovaný pravomocně uznán vinným, je povinen uhradit státu náklady řízení, které v průběhu trestního řízení vznikly, a které stát platil. Soudem je pak odsouzenému uloženo rozhodnutím, a to převážně usnesením, tyto náklady řízení zcela, popřípadě zčásti státu uhradit. Jak již bylo řečeno, jedná se jednak o náklady spojené s výkonem vazby, což jsou náklady na vlastní výkon vazby, náklady v souvislosti se zatčením nebo zadržením, pokud bezprostředně předcházejí vazbě a dále pak i náklady na vydávací vazbu, jestliže k vydání obviněného do ciziny nakonec nedošlo a byl českým soudem následně pravomocně odsouzen pro trestný čin. Tato povinnost uhradit státu náklady spojené s výkonem vazby vzniká odsouzenému až poté, co byl pravomocně uznán vinným a odsouzen. Dále pak jde o náklady představující odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci, které je odsouzený povinen uhradit státu pouze v případě, že nebylo rozhodnuto, že má nárok na obhajobu bezplatnou. Dalšími náklady trestního řízení, které je odsouzený povinen uhradit státu, jsou náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody a s výkonem trestu domácího vězení, přičemž tato povinnost vzniká odsouzenému okamžikem nástupu výkonu trestu odnětí svobody nebo okamžikem nástupu trestu domácího vězení. V neposlední řadě je odsouzený povinen uhradit státu paušální částku ostatních nákladů, které nese stát, a jde především o náklady upravené ve vyhlášce č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení.¹⁴

3.3 Vykonávací (exekuční) řízení

Pokud soud v rámci občanskoprávního nebo trestního řízení pravomocně rozhodne (rozsudkem, usnesením, platebním rozkazem nebo trestním příkazem) o povinnosti

¹³ NOVOTNÝ, František; RŮŽIČKA, Miroslav. Trestní kodexy : Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář). 2. doplněné vydání. Praha : EUROUNION, s.r.o., 2002. 1640 s. ISBN 80-7317-009-4, str. 864

¹⁴ NOVOTNÝ, František; RŮŽIČKA, Miroslav. Trestní kodexy : Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář). 2. doplněné vydání. Praha : EUROUNION, s.r.o., 2002. 1640 s. ISBN 80-7317-004, str. 868

některého subjektu nahradit státu náklady řízení, které mu v průběhu řízení vznikly nebo které platil, s přesným stanovením lhůty, v níž mají být tyto náklady uhrazeny, tak v případě marného uplynutí této lhůty se předmětné rozhodnutí stane vykonatelným, a stát má tak "v rukou" exekuční titul pro soudní výkon rozhodnutí nebo exekuci, na základě kterého se může u soudu po osobě povinné domáhat splnění povinnosti a tím uspokojení své pohledávky.

Řízení o výkon rozhodnutí (exekuční řízení) je ta část civilního procesu, v němž jde o vymožení povinností uložených povinnému vykonatelným rozhodnutím soudu, státního orgánu nebo jiného zákonem určeného subjektu, k němuž dochází prostředky státního donucení. Z obsahového hlediska představuje řízení o výkon rozhodnutí souhrn specifických procesně právních vztahů mezi soudem výkonu na straně jedné a účastníky řízení na straně druhé, v jejichž rámci rozhodnutími a faktickými opatřeními soudu dochází k nucené realizaci kvalifikovaně uložených povinností.¹⁵

"Exekucí, respektive podle zákonné terminologie výkonem rozhodnutí, se pak rozumí konkrétní vynucení jednotlivé, takto založené, povinnosti; jelikož se tak nemůže stát jinak, než v mezích exekučního řízení, užívají se nezřídka oba pojmy promiscue. Při podrobnějším pohledu je však exekuce (výkon rozhodnutí) to, co soud teprve v průběhu exekučního řízení, tj. po jeho zahájení podáním návrhu oprávněného, za splnění stanovených podmínek, nařizuje".¹⁶

3.3.1 Účel exekučního řízení

"Hlavním účelem exekučního řízení je tedy uspokojit přiznaná práva oprávněných osob vůči povinným, a to nuceným zásahem státu. Činí-li se tak prostřednictvím soudu, hovoříme o soudní exekuci. V exekučním řízení se nejpronikavěji projevuje vynutitelnost práva a jeho prostřednictvím právo plní svou úlohu a funkci ve společnosti. Stát je v tomto smyslu garantem toho, že svou donucovací silou zajistí oprávněnému splnění jeho práva proti povinnému, která se odmítá dobrovolně podrobit. Jde tu tedy vlastně o určitý

¹⁵ KURKA, Vladimír; DRÁPAL, Ljubomír. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha : Linde Praha, a.s., 2004. 854 s. ISBN 80-7201-443-9, str. 9

¹⁶ KURKA, Vladimír; DRÁPAL, Ljubomír. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha : Linde Praha, a.s., 2004. 854 s. ISBN 80-7201-443-9, str. 9

veřejnoprávní zásah do jinak chráněné integrity povinného. Exekučním řízením dává společnost občanům k dispozici prostředek k vynucení práva. Zřetelně tím dává najevo, že nelze dopustit, aby své právo si vynucoval každý oprávněný na povinném sám, způsobem, který by sám uznal za vhodný a potřebný".¹⁷

3.3.1 Výkon rozhodnutí versus exekuce

Jak již bylo zmíněno, můžeme vykonávací řízení, směřující k nucenému splnění povinností uložených v exekučním titulu, označit hned dvěma pojmy, a to jako exekuční řízení nebo řízení o výkon rozhodnutí. Do roku 2001 šlo o synonyma jednoho a téhož druhu soudního řízení, kterým bylo řízení o výkon rozhodnutí, prováděné podle části šesté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Dne 1. 3. 2001 nabyl účinnosti zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a tím bylo vykonávací řízení rozděleno na dva samostatné způsoby provedení exekuce, které přetrvává dodnes, a které dává oprávněným subjektům možnost volby, jakou cestou chtějí svoji pohledávku po povinném vymoci. Prvním z nich je řízení o výkon rozhodnutí, upravené zákonem č. 99/1963 Sb., a prováděné obecnými soudy. Druhým z nich je exekuční řízení, upravené zákonem č. 120/2001 Sb., a prováděné soudními exekutory pod soudním dohledem.

Rozdílnost mezi oběma způsoby provedení exekuce můžeme najít již v samotném návrhu na nařízení exekuce, neboť v návrhu na soudní výkon rozhodnutí je jednou z podstatných náležitostí návrhu přesná specifikace způsobu, jakým má být výkon rozhodnutí proveden. Pokud návrh na nařízení výkonu rozhodnutí tuto náležitost postrádá a vada není odstraněna ani přes výzvu soudu a poskytnutá poučení, je řízení o výkon rozhodnutí zastaveno. Zcela odlišně je tomu u exekučního řízení, kde se návrh na nařízení exekuce, v případě vymožení peněžitého plnění, podává obecně na majetek povinného, a způsob provedení exekuce určí, až po nařízení exekuce, pověřený soudní exekutor, a to po zjištění majetkové situace povinného. V jednom exekučním řízení je proto možné vést exekuci více způsoby najednou, což v řízení o výkon rozhodnutí nelze. Podstatnou náležitostí návrhu na nařízení exekuce je však, oproti návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí,

¹⁷ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. Praha : C.H.Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9, str.6

označení soudního exekutora, který má být provedením exekuce pověřen, včetně uvedení jeho sídla. Exekutor, kterému dojde návrh oprávněného na nařízení exekuce, předloží tento návrh, spolu se žádostí o pověření k provedení exekuce, příslušnému exekučnímu soudu, který pak o návrhu rozhodne. Na rozdíl od soudního výkonu rozhodnutí, kde veškerá rozhodnutí vydává soud (samosoudce, vyšší soudní úředník nebo soudní tajemník), je v exekučním řízení oprávněn vydávat rozhodnutí (usnesení nebo exekuční příkazy) i pověřený soudní exekutor. Právě exekučními příkazy rozhoduje soudní exekutor o způsobu provedení exekuce.

Další významnou specifikací, kterou se exekutorská exekuce odlišuje od soudního výkonu rozhodnutí je skutečnost, že soudní exekutor může exekučním příkazem přibrat do řízení na straně povinné i manžela/ku povinné/ho, a to v případě, že jsou exekucí postiženy věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící do společného jmění manželů. Exekuci na majetek, jenž patří do SJM, je možné provést také tehdy, jde-li o vymáhání závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů. Znamená to tedy, že pokud se manželství rozvede a manželé si vypořádají majetek, avšak jeden z nich neplatí závazky, které převzal, je možné tyto závazky vymáhat i po druhém z manželů (nyní již bývalých manželů), a pokud tento se chce vyhnout exekuci, musí dluh doplatit nebo dokázat, že nic z jeho majetku, který v dané době má, nebylo pořízeno ještě za doby trvání manželství. Neznalost těchto pravidel vede často k marným protestům proti exekuci, nicméně ukazuje, že manželství "může být na celý život", i když trvá jen pár krátkých let.¹⁸

3.3.2 Způsoby provedení výkonu rozhodnutí (exekuce)

V případě obou způsobů nařízení a provádění exekuce je třeba řídit se právními předpisy, které upravují postup při provádění jak výkonu rozhodnutí (zákon č. 99/1963 Sb.), tak exekuce (zákon č. 120/2001 Sb.), neboť "při nuceném vymáhání práva, které soud při tom provádí, dochází k závažným zásahům do právní sféry povinného, a v některých případech i do právní sféry třetích osob. Jde například o zásahy na nedotknutelnost osoby, jejího soukromí, obydlí a majetku. Proto je celkem pochopitelné, že tyto zásahy mohou být prováděny jen způsoby, které zákon dovoluje, určuje, a že je tak přípustné činit jen

¹⁸ SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. 1. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4, str. 466

postupem, který je zákonem dovolen".¹⁹

Výkon rozhodnutí (exekuci), který ukládá zaplacení peněžité částky, je možné provést několika způsoby:

- srážkami ze mzdy (§ 276 o.s.ř., a násl., nebo § 60 ex.ř.)
- příkázáním pohledávky (§ 303 o.s.ř. a násl., nebo § 62 ex.ř. a násl.)
- příkazem k výplatě z účtu u peněžního ústavu (§ 320b o.s.ř. a násl., nebo § 65a ex.ř.)
- prodejem movitých věcí (§ 321, § 323 o.s.ř. a násl., nebo § 66 ex. ř. a násl.)
- prodejem nemovitostí (§ 321, § 335 o.s.ř. a násl., nebo § 66 ex.ř. a násl.)
- zřízením soudcovského (exekutorského) zástavního práva k nemovitostem (§ 338b o.s.ř. a násl., § 69a ex.ř.)
- prodejem podniku (§ 338f o.s.ř. a násl., nebo § 70 ex.ř. a násl.).²⁰

Výkon rozhodnutí (exekuci), který ukládá splnění jiné povinnosti, než zaplacení peněžité částky, je možné provést následujícími způsoby:

- vyklizením (§ 340 o.s.ř. a násl.)
- odebráním věci (§ 345 o.s.ř. a násl.)
- rozdělením společné věci (§ 348 o.s.ř. a násl.)
- provedením prací a výkonů (§ 350 o.s.ř. a násl.).²¹

U řízení o výkon rozhodnutí musí oprávněný již v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí určit, jakým způsobem požaduje, by byl výkon rozhodnutí nařízen. Znamená to tedy, že například, pokud požaduje nařízení exekuce srážkami ze mzdy povinného, musí v návrhu přesně označit plátce mzdy povinného. Stejně tak, jestliže má být výkon rozhodnutí nařízen příkázáním pohledávky, je třeba znát a v návrhu uvést číslo účtu povinného, na který má být výkon rozhodnutí nařízen, včetně označení peněžního ústavu. Pokud si oprávněný zvolí k vymožení své vykonatelné pohledávky jeden ze způsobů výkonu rozhodnutí, nelze vést souběžně pro tutéž pohledávku více výkonů rozhodnutí. Nebrání to však tomu, aby současně s výkonem rozhodnutí byla pro stejnou pohledávku, na základě stejného exekučního titulu, vedena exekuce soudním exekutorem.

¹⁹ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. Praha : C.H.Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9, str.6

²⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších právních předpisů.

²¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších právních předpisů.

V případě exekučního řízení je přípustné, aby k dosažení cíle exekuce byly jednotlivé způsoby provedení exekuce kombinovány. "Exekutor je však povinen v exekučním příkazu zvolit takový způsob exekuce, který není zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše závazků povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění závazků povinného dosaženo. Například pro drobnou pohledávku nemůže exekutor jistě prodat nemovitost dlužníka, když uspokojení pohledávky je možné prodejem movité věci apod. Jak asi každý zná ze sdělovacích prostředků, právě v této oblasti se mnohokrát staly případy velmi podivné a především v prvních letech platnosti legislativy o exekutorech se našli příslušníci této právnické profese, kteří se nesporně provinili proti dlužníkům jak nepřiměřenou tvrdostí, tak i zneužitím svých pravomocí vyplývajících ze zákona".²²

3.3.3 Negativa nařízeného výkonu rozhodnutí (exekuce)

Výkon rozhodnutí i exekutorská exekuce jsou sice velice efektivním nástrojem k vymáhání práva, pokud dlužník neplní své závazky dobrovolně, ale zároveň představují pro dlužníka, a pokud je fyzickou osobou i pro jeho rodinné příslušníky, dramatický zásah do jeho soukromé sféry, kterému je nejlepší se vyhnout nejspíše řádným plněním svých povinností. Dlužník, neboli povinný, navíc nese i náklady, které v průběhu výkonu rozhodnutí nebo exekuce vzniknou.²³

Pokud je tedy ignorováno rozhodnutí, a to nejen soudní, ukládající zaplacení peněžité částky (v našem případě náklady řízení státu), riskuje dlužník to, že se jednoho dne před jeho dveřmi objeví exekutor, v lepším případě soudní vykonavatel, nebo mu budou zablokovány jeho účty, případně mu nebude vyplacena plná výše jeho mzdy, a původní několikasetkorunová částka se může vyšplhat i k deseti tisícům (to je zejména v případě exekutorské exekuce). V tom případě je pak lepší, když dlužník, dlužnou částku hned zaplatí nebo se dohodne s exekutorem na splátkách, a dluh do určitého data uhradí. To je možné především u menších závazků v řádech tisíců až desetitisíců korun. Utíkat před svými dluhy a skrývat se před nimi nic neřeší, jen to dále může zvyšovat náklady exekuce

²² SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. 1. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4, str. 467

²³ SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. 1. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4, str. 468

a tím prohlubovat dlužníkovu zadlužení a samozřejmě mít negativní dopad i na jeho rodinné finance.²⁴

O tom, jak je situace vážná svědčí i skutečnost, že počet exekucí rok od roku roste a v loňském roce (2010) již přesáhl počet 700 000, což je v porovnání s počtem obyvatel České republiky, poměrně vysoké číslo. Stále výrazně roste i počet osobních bankrotů, tedy soudem schváleného insolvenčního řízení u fyzických osob, u nichž jejich dluhy nevznikly z podnikání. Za první půl rok roku 2011 byly osobní bankroty vyhlášeny u 5299 osob, což je o 2667 případů více než ve stejném období v roce 2010.²⁵

Osobní bankrot, respektive osobní úpadek, se vyskytuje v českém právu od roku 2008 od platnosti nového insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb. Jedná se o způsob řešení insolvence ve formě oddlužení, což je insolvenční řízení, zaměřené na právní pomoc při řešení finančního úpadku fyzických osob, které nejsou podnikateli. Osobní bankrot není exekuce na majetek dlužníka. Rozlišujeme 2 způsoby oddlužení, a to jednak jednorázovým zpeněžením majetku dlužníka, a jednak plněním splátkového kalendáře rozvrženého do pěti let, přičemž dojde ke sjednocení dlužníkových dluhů s tím, že dlužník po dobu pěti let zaplatí minimálně 30 % všech svých závazků. Po tuto dobu musí dlužník pracovat, aby mohl dluhy splácet, a žije pouze z životního minima. Rovněž musí zpeněžit veškeré dary či dědictví na úhradu dluhů.²⁶

Mezi pozitiva osobních bankrotů, přesto že tento pojem nezní příliš povzbudivě, můžeme zařadit skutečnost, že pokud dlužník splní veškeré zákonem stanovené podmínky, a soud oddlužení povolí, má dlužník reálnou šanci vymanit se, a to v relativně přijatelné době, ze svých dluhů, a může poté opět vést plnohodnotný život s tím, že na něj bude hleděno jako na nezadluženou osobu. Institut oddlužení má svá pozitiva i pro věřitele, neboť v daném případě dojde k uspokojení jejich pohledávek alespoň ve výši 30 %, což je více, než jakého by bylo a je běžně dosahováno v současnosti.²⁷

²⁴ SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. 1. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4, str. 468

²⁵ Český statistický úřad [online]. ©2011, Aktualizováno dne 24.10.2011 [cit. 2011-11-19]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prehled_clanku_cervenec_2011

²⁶ Zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

²⁷ SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. 1. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4, str. 471, 475

Za negativa osobních bankrotů lze považovat podmínky, které musí být splněny, aby soud oddlužení povolil, neboť málokterému dlužníkovi se podaří veškeré zákonem stanovené podmínky splnit. A i přesto, že se dlužníkovi podaří dané podmínky splnit a soud povolí oddlužení formou splátkového kalendáře, je zde velice tenký led mezi tím, aby dlužník z institutu oddlužení spadl do institutu konkurzu s jeho plným a dlouhodobým dopadem²⁸, neboť dlužník musí po celou dobu splácení dodržovat řadu povinností, při jejichž porušení nebo neplnění může insolvenční soud schválené oddlužení zrušit a rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkurzem. V neposlední řadě mezi negativa osobních bankrotů můžeme zahrnout i skutečnost, že věřitelé budou sice uspokojeni, ale pouze částečně ve výši 1/3 své celkové pohledávky s tím, že v budoucnu již nemohou neuhrazený zbytek své pohledávky po dlužníkovi vymáhat.²⁹ Z toho plyne, že pokud věřitel ke dni zjištění úpadku dlužníka přihlásí svoji pohledávku do řízení, má reálnou šanci, že jeho pohledávka bude dlužníkem uspokojena alespoň do výše 30 %, neboť pokud pohledávku ke dni zjištění úpadku dlužníka do řízení nepřihlásí, právní mocí usnesení o splnění úpadku dlužníka veškeré jeho dosud neuhrazené pohledávky, nebo jejich části, zanikají, a věřitel je již po dlužníkovi nemůže vymáhat.

Na základě výše uvedených zjištění jsem došla k závěru, že institut oddlužení, neboli osobní bankrot, je pro spoustu lidí, kteří se ocitli z nejrůznějších důvodů, zpravidla neúmyslně např. zděděním, v situaci, kdy jsou předluženi, nedokáží tuto situaci sami řešit, a všechny své závazky splácet, jediným řešením, východiskem a šancí pro to, aby se zbavili těchto dluhů, neocitli se tzv. "pod mostem", a v budoucnu mohli opět klidně žít. Spousta dlužníků se však domnívá, že jim tento institut dopomůže k tomu, aby se zcela zbavili dluhů, které si úmyslně "nadělali" tím, že si chtěli dopřát např. luxusní dovolenou nebo nadstandardní vybavení domácnosti, přestože si museli být vědomi toho, že nejsou schopni tyto dluhy splácet. Je přece výhodné, půjčit si určité množství peněz, a splatit z nich pouze jednu třetinu nebo nic. Mnoho dlužníků je také toho názoru, a při své praxi na exekučním oddělení okresního soudu jsem se s ním i setkala, že jakmile tzv. "vyhlásí

²⁸ Prohlášením konkurzu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkem, resp. majetkovou podstatou, dlužníka, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníkovi, pokud souvisí s jeho majetkovou podstatou, a právní úkony, které dlužník učinil poté, co oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přešlo na insolvenčního správce, jsou proti jeho věřitelům neúčinné. Zpeněžením majetkové podstaty dlužníka, neboli převedením veškerého majetku dlužníka na peníze, včetně využití bankovních kont dlužníka a jeho peněžní hotovosti, jsou poměrně uspokojeny pohledávky věřitelů s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají.

²⁹ Zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

osobní bankrot", jsou zcela nedotknutelní, a nelze po nich vymáhat další závazky, které jim i nadále vznikaly v důsledku jejich dalšího zadlužování. Tento názor je však zcela zcestný, neboť insolvenční soud, podrobně u jednotlivých dlužníků, zkoumá příčiny vzniku jejich dluhů z úřední povinnosti, a každý občan, respektive dlužník, by měl být podrobně seznámen nejen s podmínkami, ale i s následky institutu oddlužení.

Dalo by se tedy shrnout, že žádný člověk, podnikatel nebo obchodní společnost, kterým bylo pravomocným rozhodnutím uloženo někomu – něco - v určité lhůtě - zaplatit, by neměl podceňovat dopady svých dluhů, ať už vznikly úmyslně, či náhodou v důsledku nepříznivé shody okolností, neboť v případě, že tyto své dluhy zcela přehlídí a ignoruje, a neřeší zavčas vzniklou situaci, může se dostat, a to z poměrně banálních důvodů, do exekuční pasti, ze které se nedostane třeba i několik let, a v konečném důsledku to může zničit nejen jeho, ale i celou jeho rodinu, firmu nebo společnost.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

V této části bakalářské práce jsem se zaměřila na Okresní soud ve Znojmě a soudní pohledávky u něj vznikající, na postup, způsob a úspěšnost jejich vymáhání, dále na vývoj počtu nucených výkonů rozhodnutí a jejich srovnání s předchozími roky. Rovněž jsem analyzovala dopady exekučních řízení jak na jednotlivce, kterých se exekuční řízení týká, a jejich rodiny, tak i na společnost jako celek, a to jak z hlediska ekonomického, tak z hlediska sociálního.

4.1 Specifikace Okresního soudu ve Znojmě

Okresní soud ve Znojmě je obecným soudem, který rozhoduje v prvním stupni tam, kde nebyla agenda svěřena do pravomoci krajského soudu, a stejně jako ostatní okresní soudy v České republice, se člení na jednotlivá oddělení, v rámci jejichž činnosti dochází v průběhu soudního řízení ke vzniku pohledávek, které v případě jejich dobrovolného neuhrazení vymáhá vymáhající úřednice soudu prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí. Mezi soudní oddělení se řadí - oddělení občanskoprávní a v jeho rámci i oddělení platebních rozkazů, dále pak oddělení trestní, oddělení exekuční, oddělení dědické a oddělení opatrovnické.

Specifičnost oddělení platebních rozkazů se projevuje především v tom, že je zde rozhodováno vyšší soudní úřednicí platebním rozkazem nebo elektronickým platebním rozkazem ve věcech, v nichž hodnota sporu nepřesahuje částku 100.000,- Kč, s výjimkou sporů ze smluv o úvěru a o vkladovém účtu. Pokud hodnota sporu přesahuje výše uvedenou sumu, rozhoduje o těchto věcech již krajský soud jako soud prvního stupně. O návrzích žalobců na vydání platebního rozkazu (elektronického platebního rozkazu) se rozhoduje u okresního soudu bez jednání pod podmínkou, že platební rozkaz (elektronický platební rozkaz) musí být doručen žalovanému a neplatí zde fikce doručení. V případě, že se nepodaří platební rozkaz žalovanému doručit přímo do vlastních rukou nebo je proti němu podán ve lhůtě odpor, je platební rozkaz automaticky rušen, věc je postoupena na občanskoprávní oddělení, a v rámci občanskoprávního sporu již rozhoduje samosoudce.

V Německu například rozhodují jako soudy prvního stupně okresní soudy a soudy zemské. Okresní soudy rozhodují ve všech občanskoprávních sporech tam, kde hodnota sporu nepřesahuje částku 5.000 EUR a dále ve věcech, kde hodnota sporu není rozhodující, tzn. ve sporech týkajících se nájmu, rodinných záležitostí a výživného. Zemské soudy pak rozhodují jako soudy prvního stupně v občanskoprávních sporech tam, kde hodnota sporu přesahuje částku 5.000 EUR, a jako soudy druhého stupně rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím okresních soudů. Zemské soudy v Německu jsou tudíž obdobou krajských soudů v ČR, po nichž následuje Vrchní zemský soud a nejvyšším obecným soudem v Německu je Spolkový soudní dvůr, který je soudem poslední instance.³⁰

U Okresního soudu ve Znojmě působí na jednotlivých odděleních celkem 17 soudců z celkového počtu 3079 soudců pro celou Českou republiku. Vyšších soudních úředníků zaměstnává Okresní soud ve Znojmě celkem 9 z celkového počtu 1400 na celou Českou republiku + 2 soudní tajemnice + 3 asistenty soudce. Tito jsou oprávněni provádět samostatně některé úkony soudu a v jednodušších věcech i samostatně rozhodovat. Soudní tajemnice činí úkony jako vyšší soudní úředník, avšak prozatím nesplňují všechny předpoklady pro postavení vyššího soudního úředníka. Celkem je u Okresního soudu ve Znojmě zaměstnáno v administrativě 60 zaměstnanců. V soudnictví jako celku je zaměstnáno celkem 8931 zaměstnanců v administrativním aparátu.

Nejen Okresní soud ve Znojmě, ale i celá justice, tzn. i včetně státního zastupitelství, je řízeno Ministerstvem spravedlnosti. Z jejich činnosti, především ze správy soudních pohledávek, vznikají příjmy, které jsou příjmem státního rozpočtu. Z těchto a dalších příjmů jsou pak státem hrazeny výdaje nejen na činnost Ministerstva spravedlnosti, ale i ostatních ministerstev České republiky. Příjem Ministerstva spravedlnosti do státního rozpočtu, stejně tak výdaj ze státního rozpočtu jen na Ministerstvo spravedlnosti a z něj pak na justici, tzn. na platy soudců, státních zástupců, administrativu a ostatní provozní výdaje, ukazují následující tabulky.

³⁰Ordentliche Gerichte [online]. ©2012 [cit. 2012-02-18]. Dostupné z WWW: http://www.justizportal.niedersachsen.de/portal/live.php?navigation_id=13311&article_id=56769&psmand=50

Tab. č. 1: Příjem státního rozpočtu z Ministerstva spravedlnosti a výdaj státního rozpočtu pro Ministerstvo spravedlnosti (v tisících Kč)

	na rok 2010	na rok 2011	na rok 2012
Příjem státního rozpočtu	1022 219 350	1044 000 908	1084 700 778
z toho			
-příjem z Mspr	2 539 257	2 735 598	2 294 492
-výdaj pro Mspr	22 067 742	20 058 532	20 690 101

Zdroj: Vlastní zpracování ze zákonů o státním rozpočtu ČR

Tab. č. 2: Výdaj z Ministerstva spravedlnosti na justici (v tisících Kč)

	na rok 2010	na rok 2011	na rok 2012
Příjem Ministerstva spravedlnosti ze státního rozpočtu	22 067 742	20 058 532	20 690 101
z toho			
- výdaj na justici	13 882 239	12 537 621	13 172 710

Zdroj: Vlastní zpracování ze zákonů o státním rozpočtu ČR

4.2 Soudní pohledávky vznikající u Okresního soudu ve Znojmě

Jak již bylo konstatováno výše, v rámci jednotlivých oddělení Okresního soudu ve Znojmě dochází ke vzniku pohledávek státu. Převážně však tyto pohledávky vznikají v rámci řízení trestního, řízení občanskoprávního, řízení platebních rozkazů a řízení exekučního. Pokud bychom chtěli tyto pohledávky konkretizovat, je třeba je rozdělit podle jednotlivých soudních oddělení, neboť v rámci trestního řízení se jedná o náklady zcela odlišné a specifické, než v rámci řízení občanskoprávního. Obecně lze říci, že trestní řízení se ve všech směrech zcela odlišuje od občanskoprávního řízení, pod které spadá i řízení exekuční, opatrovnické, dědické a platebních rozkazů. Hlavní důvod spočívá především v odlišném právním předpisu, kterým je činnost jednotlivých oddělení upravena. Trestní řízení se řídí pouze trestním zákoníkem a trestním řádem, naopak v občanskoprávních řízeních se v procesních otázkách řídí občanským soudním řádem, a to ve všech soudních řízeních, a v hmotných otázkách se jako *lex generalis* užije občanský zákoník, a to analogicky k ostatním právním předpisům v závislosti na druhu řízení (zákonu o rodině, obchodnímu zákoníku, zákoníku práce, exekučnímu řádu), souhrnně označenými jako

lex specialis.

V trestním řízení se považují za náklady státu převážně náklady spojené s výkonem vazby, náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody a odměna a hotové výdaje ustanoveného obhájce, které platil stát, pokud v daném případě nevznikne nárok na obhajobu bezplatnou. O těchto nákladech rozhoduje na základě obsahu soudního spisu převážně vyšší soudní úředník nebo asistent soudce usnesením. V předmětném usnesení je rozhodnuto o povinnosti obžalovaného, který byl pravomocně uznán vinným, uhradit náklady státu a jejich stanovenou výši.

Pokud budeme hovořit o nákladech spojených s výkonem vazby, pak v daném případě soud odsouzenému usnesením stanoví pouze povinnost k jejich náhradě bez uvedení konkrétní částky. Předmětné usnesení poté zašle věznicí, v níž si odsouzený vykonával výkon vazby, a tato věznice následně na základě daného usnesení stanoví konkrétní částku (podle počtu dnů strávených ve vazbě), jakou má odsouzený zaplatit. Denní sazba těchto nákladů činí 45,- Kč za každý započatý kalendářní den. Nezaplatí-li odsouzený tuto částku, nevymáhá ji soud, nýbrž Vězeňská služba ČR.

Náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody stanoví vyšší soudní úřednice nebo asistent soudce paušálem dle vyhl. č. 312/1995 Sb. tak, že pokud je ve věci vydán trestní příkaz, pak je odsouzený povinen uhradit státu - České republice - Okresnímu soudu ve Znojmě náklady ve výši 2.000,- Kč. Je-li ve věci vydán rozsudek, je povinen zaplatit náklady ve výši 4.000,- Kč. Jestliže však v průběhu trestního řízení byl přibrán znalec k tomu, aby vypracoval znalecký posudek, zvyšují se tyto náklady o částku 3.800,- Kč (v případě přibrání nejméně dvou znalců se náklady zvyšují o částku 7.000,- Kč). O výši odměny a hotových výdajů ustanoveného obhájce se rozhoduje na základě jeho vyúčtování ve spojení se zákonem č. 177/1996 Sb.(advokátní tarif), přesněji dle § 10 a § 11 daného zákona.

Příklad z praxe u Okresního soudu ve Znojmě:

Obviněná M.H. byla rozsudkem Okresního soudu ve Znojmě odsouzena z trestného činu týrání svěřené osoby podle § 215 odst. 1 zák. č. 140/1961 (trestního zákona) a odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 12-ti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 24 měsíců za to, že nepřiměřeně týrala svého tříletého syna K.H. takovým

způsobem, že mu způsobila podlitiny na obličejí, levé končetině a jizvy na zádech, kdy mu následně ve sprchovém koutě koupelny po nasměrování rúžice sprchy s proudem horké vody o teplotě 82 stupňů Celsia způsobila zranění a to popáleniny 1. až 2. stupně v rozsahu 10 % tělesného povrchu, kdy si tato zranění vyžádala hospitalizaci na Klinice popálenin a rekonstrukční chirurgie Fakultní nemocnice v Brně a následné léčení po dobu dvou měsíců s trvalými následky ve formě jizev. V této trestní věci byly vypracovány dva znalecké posudky, a to posudek z oboru zdravotnictví, odvětví úrazová chirurgie, a dále znalecký posudek z oboru psychologie. Po právní moci rozsudku bylo vyšší soudní úředníci vydáno usnesení, kterým bylo odsouzené M.H. uloženo nahradit náklady trestního řízení v paušální částce 11.000,- Kč (tzn. 4.000,- Kč za rozsudek + 7.000,- Kč za dva znalecké posudky). Jelikož odsouzená tyto náklady dobrovolně neuhradila, jsou nyní vymáhány vymáhající úředníci Okresního soudu ve Znojmě.

V řízení občanskoprávním, včetně řízení exekučního a platebních rozkazů, se považují za náklady státu především soudní poplatky, které byly uloženy k úhradě žalovanému (povinnému v exekučním řízení), a to v případě, že žalobce (oprávněný) byl osvobozen od jejich placení, a to na základě zákona č. 549/1991 Sb. (o soudních poplatcích) nebo rozhodnutím soudu. V zákoně o soudních poplatcích v § 11 odst. 1 jsou taxativně vymezena řízení věcně osvobozená od placení soudního poplatku, a v odst. 2 je pak upraveno osobní osvobození. Pokud se na řízení nevztahuje osvobození věcné ani osobní, je možné subjekt povinný k placení soudního poplatku, tj. žalobce nebo oprávněného, na jeho žádost rovněž od poplatku osvobodit. K tomu účelu je třeba, aby žadatel vyplnil vz. 060 - Prohlášení o osobních a majetkových poměrech, a na základě údajů, v prohlášení uvedených, rozhoduje pak v souladu s ust. § 138 o.s.ř. soudce, vyšší soudní úřednice, soudní tajemnice nebo asistent soudce, usnesením o jeho osvobození. Do 31.8.2011 bylo možné přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela. S účinností od 1.9.2011 je možné přiznat osvobození pouze zčásti a osvobození zcela lze přiznat pouze výjimečně, pokud jsou pro to zvlášť závažné důvody. Nově pak musí být usnesení o osvobození od soudních poplatků i odůvodněno. V těchto případech, jak již bylo uvedeno výše, je zavázána k úhradě soudního poplatku protistrana, tzn. žalovaný nebo povinný.

Dalšími náklady státu, vznikajícími v průběhu vedení občanskoprávního řízení, jsou náklady za znalečné, tlumočné nebo pořádkové pokuty, které soud v průběhu řízení uložil

některému z účastníků nebo i nezúčastněným osobám.

Také v těchto všech již zmíněných občanskoprávních řízeních rozhoduje o nákladech státu, na základě obsahu soudního spisu, vyšší soudní úřednice, a v některých případech i soudce sám, formou usnesení, v němž musí být přesně označen účastník, zavázán povinnostmi hradit náklady, jejich přesnou výši a lhůtu k plnění.

Se změnou zákona o soudních poplatcích, s účinností od 1.9.2011, došlo zejména ke zvýšení poplatků za soudní řízení v občanskoprávních věcech, kdy např. za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu se poplatek za řízení zvýšil ze 2 % z jistiny a minimální částky 300,- Kč, na 4 % z jistiny a minimální částku 800,- Kč. V případě podání návrhu na vydání platebního rozkazu se poplatek za řízení zvýšil ze 4 % z jistiny a minimální částky 600,- Kč, na 5 % z jistiny a minimální částku 1.000,- Kč. Za návrh na rozvod manželství se zvýšil poplatek z částky 600,- Kč na částku 2.000,- Kč, nebo za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí se poplatek za řízení zvýšil ze 2 % z jistiny a minimální částky 300,- Kč, na 2 % z jistiny a minimální částku 500,- Kč, apod. Z ekonomického hlediska jde samozřejmě o zvýšení příjmů do státního rozpočtu, ale z finančního hlediska občanů jde tímto zvýšením o výrazný zásah do jejich domácího rozpočtu.

Většině českých domácností se daří jen velmi obtížně ušetřit měsíčně alespoň minimální částku, neboť žijí tzv. od výplaty k výplatě, a některé z nich ani se svými příjmy nevyjdou a financování domácnosti řeší proto různými půjčkami. Další výdaje navíc jim proto přináší velké, v některých případech až nepřekonatelné obtíže.

Následující tabulka ukazuje procentní strukturu měsíčního spotřebního vydání českých domácností.

Tab. č. 3: Struktura spotřebních vydání českých domácností za rok 2010

Bydlení, voda, energie, paliva	21 %
Potraviny a nealkoholické nápoje	19 %
Doprava	11 %
Ostatní zboží a služby	11 %
Rekreace a kultura	10 %
Bytové vybavení, zařízení domácnosti	6 %
Stravování a ubytování	5 %
Odívání a obuv	5 %
Pošty a telekomunikace	5 %
Alkoholické nápoje, tabák	3 %
Zdraví	3 %
Vzdělání	1 %
Celkem	100 %

Zdroj: www.czso.cz

V Německu se výše soudního poplatku určuje podle hodnoty nároku. V občanskoprávních sporech se výše poplatku řídí podle dvou zákonů, a to Zákonem o soudních nákladech (Gerichtskostengesetz) a Zákonem o soudních nákladech v rodinných věcech (Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen). Na rozdíl od České republiky, kde je řízení ve věcech opatrovnických a péče soudu o nezletilé (tedy i včetně stanovení výživného, rodičovské péče a úpravy styku) věcně osvobozeno od poplatku, v Německu se i za tato řízení vybírá poplatek, a to ve výši 89 EUR (89 x 24,- Kč = 2.136,- Kč) za řízení ve věcech týkajících se rodičovské péče a úpravy styku. Ve věcech týkajících se výživného, je pro stanovení soudního poplatku rozhodující požadovaná částka výživného za rok, kdy např. při částce výživného 6.000 EUR za rok je vybírán soudní poplatek ve výši 136 EUR (136 x 24,- Kč = 3.264,- Kč), nebo při částce 10.000 EUR za rok je vybírán soudní poplatek ve výši 196 EUR (196 x 24,- Kč = 4.704,- Kč). V případě rozvodu manželství je v České republice stanoven soudní poplatek za návrh jednotnou částkou 2.000,- Kč. V Německu se hodnota řízení stanoví na základě trojnásobku čistého příjmu obou manželů, tzn. že když čistý příjem obou manželů činí měsíčně dohromady 5.600 EUR, odpovídá výše poplatku částce 5.600 EUR x 3 = 16.800 EUR, tzn. výše poplatku činí 265 EUR (265 x 24,- Kč = 6.360,- Kč). Výše poplatků odvozených z hodnoty nároku jsou stanoveny v tabulce poplatků, tvořících přílohu 2 Zákona o soudních nákladech a přílohu 2 Zákona o soudních

nákladech v rodinných věcech.³¹

Pokud bychom srovnali poplatkovou povinnost účastníků řízení v Německu s poplatkovou povinností účastníků řízení v České republice, lze konstatovat, že v České republice se výše poplatku řídí pouze jediným zákonem pro všechny občanskoprávní spory, a to zákonem č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, kdežto v Německu se výše poplatku řídí dvěma zákony, a to Zákonem o soudních nákladech a Zákonem o soudních nákladech v rodinných věcech, v závislosti na tom, zda se jedná o spory rodinné nebo ostatní občanskoprávní spory. V České republice se v případě řízení, jehož předmětem je peněžité plnění, odvíjí výše poplatku od hodnoty nároku, jehož výše je do zákonem stanovené hodnoty nároku určena pevnou částkou, a nad tuto stanovenou hodnotu je určena procentní výší z hodnoty nároku. V Německu je však v těchto případech výše poplatku stanovena pouze pevnou částkou určenou v tabulce poplatků. V řízení, probíhajícím v České republice, jehož předmětem je nepeněžité plnění, je výše poplatku stanovena pevnou částkou v závislosti na předmětu řízení, kdežto v Německu je v těchto případech pro takováto řízení opět stanovena hodnota nároku, jako např. ve věcech péče soudu o nezletilé jsou v České republice tato řízení osvobozena od poplatků, v Německu se hodnota tohoto řízení rovná částce 3.000 EUR, nebo u rozvodu manželství je, jak již bylo uvedeno výše, v České republice stanovený poplatek jednotně 2.000,- Kč, v Německu se však výše poplatku odvíjí od trojnásobku čistého příjmu obou manželů.

Na základě těchto zjištění jsem dospěla k závěru, že v porovnání příjmů občanů České republiky s příjmy občanů Německa, kdy průměrná mzda v České republice nedosahuje ani 30 % průměrné mzdy v Německu, jsou soudní poplatky v České republice za některá soudní řízení vyšší než v Německu, a mnoho českých občanů nemá příjmy na to, aby se mohli svých práv domáhat soudní cestou. Navíc se změnou zákona o soudních poplatcích lze dosáhnout osvobození od soudních poplatků pouze zčásti, a zcela jen ve výjimečných případech, které musí být odůvodněny. Na druhou stranu může být povinnost zaplatit vysoký soudní poplatek za řízení i přínosné v tom směru, že si spousta věřitelů rozmyslí, domáhat se svých práv ihned prostřednictvím soudu, a snaží se nejdříve s protistranou domluvit mimosoudně a ušetřit tak další zbytečné výdaje za soudní spory. Stanovení soudních poplatků je v České republice jednodušší v tom, že se výše poplatku za řízení

³¹ Deutschland. Gerichtskostengesetz (GKG) vom 5. Mai 2004 (BGBl. I S. 718), das zuletzt durch Artikel 10 des Gesetzes vom 24. November 2011 (BGBl. I S. 2302) geändert worden ist [online]. [cit. 2012-02-18]. Dostupné z WWW: http://www.gesetze-im-internet.de/gkg_2004/

odvívají pouze od jediného zákona, a na rozdíl od Německa jsou rovněž některá řízení, zejména týkající se nezletilých dětí, od placení soudních poplatků osvobozena. Navíc u řízení, kde je předmětem nepeněžitě plnění, je v České republice výše soudního poplatku stanovena jednodušší formou, neboť v závislosti na předmětu řízení, je poplatek stanoven jednotnou výší, a není třeba, tak jako v Německu, zjišťovat další skutečnosti pro výpočet poplatku, jako např. příjmy manželů, roční výši požadovaného výživného apod.

4.2.1 Postup vymáhající úřednice při vymáhání soudních pohledávek

Pokud nastane situace, že se rozhodnutí, kterým bylo v soudním řízení u Okresního soudu ve Znojmě straně uloženo zaplatit státu náklady řízení, stane pravomocným a vykonatelným, což znamená, že marně uplyne jednak lhůta k podání řádného opravného prostředku (odvolání), a současně lhůta pro zaplacení, vyhotoví vyšší soudní úředník nebo asistent soudce platební výzvu, která je doručena dlužníkovi. V této platební výzvě je konkrétně specifikována částka, lhůta a účet, v jehož prospěch má dlužník zaplatit. Zároveň s doručováním platební výzvy dlužníkovi je opis výzvy, spolu s pravomocným rozhodnutím, kterým byla povinnost k úhradě soudní pohledávky stanovena, postoupen účtárně Okresního soudu ve Znojmě. Pověřená pracovnice zde danou pohledávku předepíše, tzn. že je pohledávce přidělen variabilní symbol, který nejen, že rozlišuje jednotlivé soudní pohledávky mezi sebou navzájem, ale zároveň i odlišuje, zda jde o soudní poplatek, náklady trestního řízení, náklady obhajoby, náklady občanskoprávního řízení, pokuty nebo peněžitě tresty.

Následně přejde pohledávka do pravomoci vymáhající úřednice, která pod příslušným variabilním symbolem založí spis, a po marném uplynutí lhůty k zaplacení pohledávky, ve výzvě uvedené, zašle dlužníkovi upomínku, v níž jej opětovně vyzve k úhradě. Pokud ani poté dlužník soudní pohledávku nezaplatí, podá vymáhající úřednice za stát, resp. Českou republiku - Okresní soud ve Znojmě, návrh na nucený výkon rozhodnutí. Jelikož podstatnou náležitostí návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí je dle ust. § 42 odst. 4 a § 261 odst. 1 o.s.ř. uvedení způsobu, jakým má být výkon rozhodnutí proveden, zjišťuje vymáhající úřednice dříve, než návrh na nařízení výkonu rozhodnutí podá, majetkovou situaci dlužníka. Zda je dlužník zaměstnán, zjišťuje především u úřadu práce a okresní správy sociálního zabezpečení. Dotazy u bankovních institucí získá informace o tom, zda

má dlužník u některé z nich zřízen účet, u katastrálního úřadu, zda je vlastníkem nemovitostí. Na základě těchto zjištění poté vymáhající úřednice určí způsob, jakým bude výkon rozhodnutí proveden. Za situace, kdy dlužníkem není fyzická osoba, nýbrž obchodní společnost, nelze vůči ní ze strany vymáhající úřednice uplatnit z podstaty věci výkon rozhodnutí postihující mzdu povinného, její majetek však může postihnout jakýmkoliv jiným způsobem výkonu rozhodnutí v zákoně uvedeném. Mezi nejčastěji nařizované výkony patří prodej movitých věcí nebo přikázání peněžité pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

V mnoha případech využívá vymáhající úřednice rovněž institut zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech dlužníka, podmínkou je však dlužníkovo vlastnictví nemovitosti. Důvod je především ten, že tímto institutem si vymáhající úřednice jednak zajišťuje vymáhanou pohledávku pro případ prodeje postižené nemovitosti dlužníka, a jednak z praktických zkušeností ví, že jakmile dlužník zjistí, že mu na nemovitosti vážne zástavní právo, pohledávku dobrovolně uhradí.

Velkým specifíkem a poněkud zvláštností je vznik pohledávek státu v exekučním řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku. Zde totiž dochází k situaci, kdy vymáhající úřednice podá u Okresního soudu ve Znojmě návrh na nařízení výkonu rozhodnutí proti dlužníkovi, který nezaplatil soudní poplatek. Zpravidla jde o případ, kdy oprávněný v exekučním řízení, nebo žalobce v občanskoprávním řízení, je osvobozen od placení soudního poplatku dle ust. § 11 odst. 2 zák. č. 549/1991 Sb., přičemž se nejedná o řízení ve věci dle ust. § 11 odst. 1 zák. č. 549/1991 Sb., které je ze zákona od poplatku osvobozeno, tudíž povinnost k zaplacení soudního poplatku přechází na protistranu, tj. na povinného nebo žalovaného. Vzhledem k tomu, že stát, respektive Česká republika - Okresní soud ve Znojmě, je osvobozen ze zákona od placení soudních poplatků, avšak řízení o výkon rozhodnutí ze zákona osvobozeno není, je při nařízení výkonu rozhodnutí uloženo povinnému zaplatit mimo jiné i tento soudní poplatek. Dlužník je tedy povinen zaplatit soudní poplatek, který činí 2 % z vymáhané jistiny, minimálně však 500,- Kč, ze soudního poplatku za jiné, předchozí, soudní řízení. V případě, že ani tento výkon rozhodnutí není úspěšný, vymáhající úřednice podá nový návrh na nařízení výkonu rozhodnutí ohledně tohoto nového neuhrazeného soudního poplatku, a opět je povinnému uloženo zaplatit soudní poplatek z tohoto soudního poplatku. Dalo by se říci, že je to pro povinného tak trochu začarovaný kruh, jehož důsledkem je jeho narůstající dluh vůči státu.

Příklad z praxe u Okresního soudu ve Znojmě:

Okresní správa sociálního zabezpečení ve Znojmě vydala platební výměr, kterým uložila osobě J.N. zaplatit dlužné pojistné na důchodové pojištění ve výši 16.371,- Kč + penále na pojistné ve výši 3.287,- Kč, celkem tedy částku 19.658,- Kč. Dlužník dluh neuhradil, proto Okresní správa sociálního zabezpečení podala u Okresního soudu ve Znojmě návrh na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného J.N. k uspokojení pohledávky v celkové výši 19.658,- Kč. Jelikož je okresní správa sociálního zabezpečení ze zákona osvobozena od placení soudních poplatků, ale řízení ve věci osvobozeno není, vydala soudní tajemnice usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 19.658,- Kč s tím, že povinnému zároveň uložila zaplatit státu České republiky – Okresnímu soudu ve Znojmě soudní poplatek ve výši 500,- Kč, tj. 2 % z částky 19.658,- Kč = 393,- Kč, minimum je však dle zákona o soudních poplatcích 500,- Kč. Výkon rozhodnutí byl neúspěšný, neboť se soudnímu vykonavateli nepodařilo na žádném soudu známém místě sepsat postižitelné movité věci povinného, jejichž prodejem by pohledávka oprávněného a soudní poplatek byly uspokojeny, a proto bylo řízení dle ust. § 326a o.s.ř. zastaveno. Před založením spisu byla soudní tajemnicí vyhotovena platební výzva pro povinného na zaplacení soudního poplatku 500,- Kč, která mu byla zaslána a opis této výzvy spolu s pravomocným usnesením o nařízení výkonu rozhodnutí byl předán účtárně soudu, kde mu byl přidělen variabilní symbol. Po uplynutí lhůt ve výzvě a v upomínce uvedených, podala vymáhající úřednice u Okresního soudu ve Znojmě návrh na nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného k uspokojení pohledávky ve výši 500,- Kč, neboť zjistila, že je povinný veden jako uchazeč o zaměstnání u Úřadu práce ve Znojmě. Česká republika je ze zákona osvobozena od placení soudních poplatků, ale řízení ve věci osvobozeno není, je proto při nařízení výkonu rozhodnutí zároveň povinnému uloženo zaplatit soudní poplatek ve výši 500,- Kč, tj. 2 % z 500,- Kč = 10,- Kč, minimum je však 500,- Kč.

4.2.2 Dělení soudních pohledávek a délka jejich vymáhání

Soudní pohledávky se do 31.12.2011 dělily na pohledávky daňové a pohledávky nedaňové.

Mezi daňové pohledávky patřily soudní poplatky, které se odepisovaly 3 roky ode dne vykonatelnosti rozhodnutí o uložení povinnosti. Poté bylo možné tuto lhůtu prodloužit

o další 2 x 3 roky, maximálně až na 10 let. Pokud pohledávka nebyla ani po uplynutí 10 let vymožená, musel být výkon rozhodnutí zastaven, pohledávka byla odepsána a dále se již nesměla vymáhat. Jakmile by po uplynutí této lhůty přijala vymáhající úřednice od dlužníka jakoukoliv úhradu na předmětnou odepsanou pohledávku, jednalo by se o bezdůvodné obohacení.

Mezi pohledávky nedaňové patřily náklady trestního řízení, náklady obhajoby, pokuty a od roku 2010 i peněžité tresty a tresty domácího vězení. Pro nedaňové pohledávky platilo, že se odepisovaly jednotně 10 let ode dne vykonatelnosti rozhodnutí o uložení povinnosti, a pokud nebyla pohledávka po 10ti letech vymožená, exekuční řízení se rovněž zastavovalo, pohledávka byla odepsána a dále se již nevymáhala. U těchto nedaňových pohledávek však neplatilo, že vymáhající úřednice nesměla po uplynutí 10-leté lhůty přijmout od dlužníka úhradu.

Od 1.1.2012 se však všechny soudní pohledávky, s výjimkou pokut, staly daňovými, a došlo i ke změnám ve lhůtách pro odpis a vymáhání. Nyní pro tyto pohledávky platí 6-letá lhůta pro odpis, kterou je možné poté prodloužit od dalších 2 x 6 let, maximálně až na 20 let. Po uplynutí této 20-leté lhůty pak rovněž platí, že soudní pohledávka musí být odepsána, pokud je veden nucený výkon rozhodnutí, tento musí být zastaven, a vymáhající úřednice již nesmí od dlužníka přijmout žádné peníze na tuto odepsanou pohledávku. Dopouštěla by se bezdůvodného obohacení.

Bezdůvodné obohacení představuje neoprávněný majetkový prospěch, což z laického pohledu znamená, že se někdo neoprávněně obohatí na úkor druhé osoby. Nemusí se jednat pouze o obohacení peněžité, ale může jí i o obohacení věcné.

Změny nastaly i u institutu zřízení soudcovského zástavního práva při vymáhání soudních pohledávek, kdy do 31.12.2011 mohla vymáhající úřednice podávat návrhy na zřízení soudcovského zástavního práva bez omezení doby, po kterou je soudcovské zástavní právo na nemovitosti dlužníka zřízeno. Od 1.1.2012 však došlo k omezení této doby na dobu 30 let. Znamená to tedy, že pokud vymáhající úřednice podá u soudu návrh na zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech povinného (dlužníka), a jejímu návrhu je vyhověno, musí zároveň sledovat dobu, po kterou bude soudcovské zástavní právo na nemovitosti dlužníka zřízeno, a po uplynutí 30-leté doby musí podat návrh na zastavení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva bez ohledu na to,

zda vymáhaná pohledávka byla uhrazena či nikoliv.

4.2.3 Způsob vymáhání soudních pohledávek

U Okresního soudu ve Znojmě vymáhá vymáhající úřednice soudní pohledávky pouze prostřednictvím nuceného výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádku (zákon č. 99/1963 Sb.), nikoliv prostřednictvím exekuce na majetek dlužníka prováděné pověřeným exekutorským úřadem dle exekučního řádu (zákon č. 120/2001 Sb.). Důvod je především ve výši a úhradě nákladů, které si soudní exekutor za provedení exekuce vyúčtuje.

Je-li soudní pohledávka vymáhána prostřednictvím výkonu rozhodnutí, ve většině případů jedinými náklady, které v průběhu řízení vzniknou, je povinnost povinného zaplatit soudní poplatky. Pouze v případech, kdy je nařízen výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí povinného, mohou vznikat další náklady spojené s vypracováním znaleckého posudku, nebo při prodeji movitých věcí se pak jedná o náklady za zámečníka nebo za stěhovací služby při svozu movitých věcí povinného. Pokud by však vymáhající úřednice vymáhala soudní pohledávku prostřednictvím exekuce na majetek dlužníka, má pověřený soudní exekutor ze zákona právo jednat na odměnu ve výši 3.000,- Kč + 20 % DPH (600,- Kč), a jednat na paušální náhradu hotových výdajů ve výši 3.500,- Kč + 20 % DPH (700,- Kč), což v souhrnné částce činí navíc k vymáhané pohledávce částku 7.800,- Kč. Tato částka se samozřejmě dává k náhradě povinnému, ale za situace, že soudní exekutor nezjistí u povinného žádný majetek, může být exekuční řízení zastaveno pro nemajetnost povinného dle ust. § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 ex.ř., a pak je povinen hradit paušální náhradu hotových výdajů, tj. částku 3.500,- Kč + 20 % DPH, oprávněný.

Dnem 1.3.2012 nabyla účinnosti vyhláška č. 63/2012 Sb., kterou byla změněna vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, prostřednictvím které byl upraven zejména nepoměr mezi vymáhanou výší pohledávky a náklady exekuce u tzv. bagatelních pohledávek, a dále v případě, že povinný uhradí vymáhanou pohledávku ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy je mu soudním exekutorem doručena výzva k dobrovolnému splnění povinnosti. V těchto případech náleží exekutorovi odměna ve výši 50 % původní odměny 3.000,- Kč, tj. částka 1.500,- Kč + 20 % DPH (300,- Kč), a dále paušální náhrada

hotových výdajů, místo původních 3.500,- Kč, částka ve výši 1.750,- Kč + 20 % DPH (350,- Kč). Celkem by tedy povinný dle vyhlášky č. 63/2012 Sb. zaplatil exekutorovi na nákladech exekuce namísto původní částky 7.800,- Kč, částku "pouze" ve výši 3.900,- Kč. Aktuálně působí v České republice 146 exekutorských úřadů.

Poté, co vymáhající úřednice podá u Okresního soudu ve Znojmě návrh na soudní výkon rozhodnutí, je tento zapsán na podatelně soudu pod novou spisovou značkou 24E .../20..., pokud ve věci rozhoduje vyšší soudní úřednice nebo soudní tajemnice, nebo pod spisovou značkou 8E.../20..., pokud ve věci rozhoduje samosoudce. Samosoudce rozhoduje ve věci výkonu rozhodnutí tehdy, jestliže jde o výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí, prodejem podniku, zřízením soudcovského zástavního práva, jde-li o uspokojení nepeněžitého plnění, nebo pokud je povinným cizí státní příslušník. V ostatních případech rozhoduje vyšší soudní úřednice nebo soudní tajemnice. Je vytištěn obal spisu s přidělenou spisovou značkou a poté je spolu s návrhem a přílohami, tzn. s exekučním titulem, předán exekučnímu oddělení okresního soudu, a následně referentovi (vyšší soudní úřednici, soudní tajemnici nebo soudci) k rozhodnutí.

4.2.4 Nařízení výkonu rozhodnutí

Je-li návrh na nařízení výkonu rozhodnutí bez vad, vydá soudní tajemnice nebo soudce usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí způsobem, v návrhu uvedeným. Předmětné usnesení, s výjimkou usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného, je doručeno účastníkům řízení, a zároveň i dalším institucím podle navrženého způsobu výkonu rozhodnutí. Především v usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného nebo příkázáním z účtu povinného, je současně uvedeno číslo účtu a variabilní symbol, na který má být sražená soudní pohledávka poukázána. V případě vedení výkonu rozhodnutí příkázáním peněžitě pohledávky z účtu, zablokuje poté příslušný bankovní úřad v usnesení uvedený účet povinného, a v případě vedení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného, deponuje plátce mzdy provedené srážky do té doby, dokud jim nebude doručeno vyrozumění o nabytí právní moci. Jakmile usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí nabude právní moci, vyplatí blokováne nebo deponované částky na úhradu soudní pohledávky a soudního poplatku na účet, v usnesení uvedený. Nastává však i situace, že jakmile povinný zjistí, že má zablokovaný účet nebo jsou mu

prováděny srážky ze mzdy, případně u něj zazvoní soudní vykonavatel a doručí mu usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, vymáhanou soudní pohledávku ihned dobrovolně uhradí, neboť do té doby, než je vymáhaná pohledávka uhrazena, nelze odblokovat jeho účet, zrušit provádění srážek ze mzdy, zrušit soudcovské zástavní právo nebo upustit od soupisu movitých věcí, případně zabránit prodeji sepsaných movitých věcí.

O tom, jaká je u Okresního soudu ve Znojmě úspěšnost při vymáhání soudních pohledávek prostřednictvím nařízeného výkonu rozhodnutí svědčí následující tabulka, na základě které lze usoudit, že úspěšnost vymáhání soudních pohledávek je rok od roku vyšší.

Tab. č. 4: Úspěšnost vymáhání soudních pohledávek prostřednictvím nařízeného výkonu rozhodnutí

	Předpis soudních pohledávek celkem	Úhrada soudních pohledávek celkem	Úspěšnost vymáhání v %
Rok 2009	6 715 537,50 Kč	3 240 871,09 Kč	48,3 %
Rok 2010	7 279 450,90 Kč	3 664 061,24 Kč	50,3 %
Rok 2011	7 473 676,71 Kč	4 211 720,72 Kč	56,4 %

Zdroj: Vlastní zpracování z informační systém IRES Okresního soudu ve Znojmě

Možným důsledkem narůstající úspěšnosti při vymáhání soudních pohledávek prostřednictvím nařízeného výkonu rozhodnutí může být nejen skutečnost, že v důsledku narůstající zadluženosti českých občanů, se tito již postupem času měli možnost setkat s praktikami některých soudních exekutorů při vymáhání pohledávek, zejména pak s přístupem a chováním jejich zaměstnanců, a uvědomují si, jak jsou na tom ještě relativně dobře, pokud je soudní pohledávka vymáhána prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí, a nikoliv prostřednictvím soudního exekutora. Vymáhanou pohledávku se proto snaží uhradit co nejdříve nebo ve splátkách po sjednání splátkového kalendáře s vymáhající úřednicí a předejít tak jejímu možnému následnému vymáhání prostřednictvím soudního exekutora. Mnozí povinní si rovněž začínají být více vědomi důsledků, a to zejména prostřednictvím médií, které mohou nastat v případě, pokud vymáhanou pohledávku nezaplatí. Setkala jsem se už i s názorem mnoha lidí, že soudní exekutoři jsou, tzv. "stát ve státě".

Počet nařízených exekucí s pověřením soudního exekutora jeho provedením přesto každým rokem stoupá, zatímco počet nařízených výkonů rozhodnutí pomalu a jistě klesá, což dokazují i následující tabulky.

Tab. č. 5: Počet nařízených exekucí u Okresního soudu ve Znojmě a jejich nárůst za posledních 5 let

	2007	2008	2009	2010	2011
Počet nařízených exekucí	5 811	8 384	7 444	8 223	9 297
Počet nařízených výkonů rozhodnutí z toho:	2 438	2 267	2 919	2 596	2 048
- k vymození soudních pohledávek	209	251	204	167	181
Exekuční řízení celkem	8 249	10 651	10 363	10 819	11 345

Zdroj: Vlastní zpracování z informačního systému ISAS Okresního soudu ve Znojmě

Tab. č. 6: Počet nařízených exekucí v celé ČR

	Počet nařízených exekucí	Roční nárůst/pokles
2007	427 800	----
2008	554 128	+ 126 328
2009	760 923	+ 206 795
2010	701 900	- 59 023
2011	936 219	+ 234 319

Zdroj: www.ekcr.cz

Příčiny stále většího nárůstu exekucí oproti soudním výkonům rozhodnutí mohou být různé, nejčastěji jde však o to, že pokud chce žalobce vymoci po žalovaném dlužnou pohledávku prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí, musí ve svém návrhu přesně specifikovat, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí veden, a k tomu musí znát především majetkovou situaci žalovaného, tzn. zda a kde žalovaný pracuje, zda má zřízen účet u banky, zda je vlastníkem nemovitostí apod., přičemž majetkovou situaci povinného lze ověřit buď osobní znalostí nebo prostřednictvím podané žádosti o pomoc soudu před nařízením výkonu rozhodnutí dle ust. § 260 odst. 2 o.s.ř. Tento úkon soudu je však zpoplatněn soudním poplatkem nyní ve výši 1.000,- Kč, před změnou zákona o soudních poplatcích byl tento poplatek stanoven ve výši 200,- Kč, který musí žalobce zaplatit před úkonem, a v mnoha případech výsledky tohoto úkonu nejsou příliš uspokojivé, což

znamená, že žalovaný k dotazu soudu prohlásí, že nikde nepracuje, žádný účet nemá, a nevlastní ani žádné movité a nemovité věci. I přesto, že by se žalobci podařilo zjistit zaměstnavatele žalovaného nebo číslo jeho účtu, případně zná místo, kde by mohl mít žalovaný hodnotné movité věci vhodné k vydražení, lze vést výkon rozhodnutí pouze jedním z těchto způsobů nebo by žalobce musel podat několik samostatných návrhů na nařízení výkonů rozhodnutí a pokaždé, aby byl veden jiným způsobem. Samozřejmě s tím souvisí i zaplacení soudního poplatku za každý podaný návrh, pokud samozřejmě žalobce nepodléhá osvobození od placení soudních poplatků.

Rozhodne-li se však žalobce pro vymožení své pohledávky prostřednictvím exekuce s pověřením soudního exekutora jejím provedením, zjištění majetkové situace dlužníka, respektive již povinného, spadá do kompetence pověřeného soudního exekutora, a nikoliv žalobce. Žalobce, neboli oprávněný, ve svém návrhu pouze navrhne nařízení exekuce na majetek povinného, a již nezjišťuje jeho majetkovou situaci. Soudní exekutor rovněž může v rámci jednoho exekučního řízení vydat hned několik exekučních příkazů, kterými postihne jak mzdu povinného, tak jeho účet, nemovitost nebo movité věci. Oprávněný se již nezajímá o to, zda povinný změnil například zaměstnavatele, začal pobírat důchod, nebo si zřídil nový účet u banky. O vše se z moci úřední postará exekutor. Žalobce může mít rovněž pocit, že pokud bude vymáhat svoji pohledávku prostřednictvím soudního exekutora, získá své peníze zpět dříve, než pokud by je vymáhal soudním výkonem rozhodnutí. Je tomu tak proto, že soudní exekutor má přeci větší zájem, než soud, na tom, aby pohledávka byla co nejdříve vymožena, jelikož současně vymáhá i své náklady. Další pozitivum pro exekuci, na rozdíl od soudního výkonu rozhodnutí, spočívá v tom, že je dle § 11 odst. 1 písm. o) zák. č. 549/1991 Sb. věcně osvobozena od soudních poplatků.

4.3 Dopady exekučních řízení na jednotlivce a společnost

Soudní pohledávky, stejně tak i pohledávky jiných věřitelů, vymáhané prostřednictvím exekučních řízení, určitým způsobem dopadají nejen na jednotlivce, respektive povinného, kterého se exekuční řízení bezprostředně týká, nýbrž dopadají i na společnost jako celek, a to jak z hlediska sociálního, tak i z hlediska ekonomického.

4.3.1 Dopady exekučních řízení na jednotlivce

Neuhradí-li dlužník dobrovolně svůj závazek, který má vůči věřiteli, ať už se jedná o stát v případě soudních pohledávek, nebo o jiné věřitele, může mít následné exekuční řízení na povinného a jeho rodinu nepředstavitelné dopady. Z důvodu nezaplacení bagatelní částky v řádu stovek korun se povinný ocitne v Centrálním registru dlužníků České republiky, a i v případě, že dlužnou pohledávku uhradí, žádná bankovní instituce mu již neposkytne půjčku, úvěr nebo například hypotéku na pořízení bydlení, neboť tento člověk má nálepkou neplatiče a dlužníka. A to i tehdy, pokud by si pořizoval na splátky třeba jen elektroniku (pračku, televizi, vysavač apod.) prostřednictvím úvěrových institucí, jako je např. ESSOX, CETELEM nebo Home Credit, i tyto společnosti si již dnes lustrují každého žadatele ve výše uvedeném registru. Pokud žadatel tímto registrem neprojde, splátky mu nejsou povoleny, a s nákupem se může rozloučit. S touto situací mám i vlastní zkušenost, když jsem si v obchodě s elektronikou kupovala nedávno televizi na splátky. Splátky jsem uzavírala se společností CETELEM, která si nejdříve po odeslání žádosti o splátky dálkově prolustrovala, zda nejsem vedena v Centrálním registru dlužníků, a pak teprve potvrdila tuto moji žádost, a poštou mi poté byla doručena smlouva o poskytnutí úvěru.

V případě, že je dlužníkem obchodní společnost, může se tato dostat v důsledku exekučního řízení do situace, která výrazným způsobem ztíží a ohrozí provozování její činnosti. Ačkoliv společností nesmí být postižením movitého majetku zcela znemožněno podnikání, zvoleným postupem však může dojít k takovému narušení plynulosti provozu, které může být ve svém důsledku likvidační. Stejně tak dochází ke ztížení činnosti při nařízeném výkonu rozhodnutí přikázání peněžitých prostředků z účtu společnosti, pokud finance stačí pouze pro nejbližší časové období. Povinná společnost se tak dostane do platební neschopnosti, neboť nemá přístup ke svým prostředkům na účtech, a není tak schopna včas hradit faktury nebo vyplácet mzdy svým zaměstnancům. Jako překlenovací pomoc se pro aktuální potřebu výplaty mzdy může sice uplatnit ustanovení § 304 a odst. 1 občanského soudního řádu tehdy, pokud je třeba z účtu čerpat peněžní prostředky, které jsou povinným určeny pro výplatu mezd splatných ve výplatním termínu nejbližší následujícím po dni, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. Zpravidla však jednoměsíční výplata mezd zaměstnancům povinného, která je vyloučena z účinků nařízené exekuce, nepostačí k vyřešení finanční nedostatečnosti povinného. Peněžní prostředky jsou sledovány na účtu dalších šest

měsíců. Pokud není povinná společnost schopna dluh vyrovnat jednorázově, toto časové období, po které povinný nemá přístup ke svému účtu, může být opět důvodem k jeho likvidaci.

Na některé skupiny obyvatelstva má exekuční řízení dopady nejen finanční, ale i s tím sekundárně související dopady sociální. Takový člověk se ocitá v situaci, kdy v důsledku nařízeného výkonu rozhodnutí nebo exekuce je mu znemožněna možnost nakládat s částí svých finančních prostředků, ať už jde o jeho mzdu, důchod, rodičovský příspěvek, podporu v nezaměstnanosti, nebo peníze na účtu u peněžního ústavu, což pro člověka, který počítá každou korunu a žije tzv. z ruky do úst, může mít katastrofální následky. A netýká se to pouze jednotlivce, ale samozřejmě má tato situace dopad i na celou jeho rodinu. Tito lidé pak stojí před rozhodováním, zda ze zbývajících prostředků zaplatit nájemné, inkaso, splátku hypotéky, nebo raději koupit jídlo a zaplatit dětem obědy ve škole. Nehledě na to, že kromě omezení možnosti, nakládat s částí svých finančních prostředků, může dojít k tomu, že tomuto člověku je prodáno vybavení jeho domácnosti, tedy s výjimkou obvyklého vybavení (postel, židle, stůl, skříň atd.), a v asi v nejkrajnějším případě mu (a samozřejmě celé jeho rodině) může být postižena i nemovitost. Takový člověk, respektive celá jeho rodina, je pak vytěsněna ze své společenské třídy, v níž se doposud nacházel, a ocitá se na pokraji sociálního vyloučení. Z obecného pohledu lze tuto situaci chápat jako znemožnění takovému člověku a jeho rodině, spolupodílet se na obvyklých činnostech a životu společnosti, a to z důvodu právě nedostatečných finančních prostředků, a tím i čím dál více narůstající chudoby. Tito lidé pak mají výrazně omezený přístup ke vzdělání, k zaměstnání, k bydlení, k sociálním službám, nebo ke zdravotní péči, což určitým způsobem spíše zatěžuje ekonomiku státu, než aby ji pomáhali zlepšovat. Následně pak může v takové rodině docházet k narůstajícím rozporům mezi manželi nebo i mezi rodiči a dětmi, případně i mezi příbuznými, což ve svém důsledku vede až k rozpadům celé rodiny.

Příklad č. 1 z praxe u Okresního soudu ve Znojmě:

Paní M.R., která žije sama se třemi dětmi ve vesnici, která je cca 15-20 km od Znojma. Dvě z dětí studují ve Znojmě Střední odborné učiliště, proto musí každý den dojíždět. Na M.R. byla nařízena exekuce, neboť si prostřednictvím společnosti Home Credit vzala na splátky pračku, kterou nesplácela, jelikož v důsledku ztráty zaměstnání neměla na splátky finanční prostředky. Následně pak nemohla najít nové zaměstnání, neboť firma, v níž

pracovala, skončila, a do dnes jí dluží za 3 měsíční výplaty. Poté pracovala u firmy, která ji zaměstnala pouze sezónně na 3 měsíce, a pak opět propustila. Povinná M.R. byla ráda, když si nakonec našla práci v místě bydliště, tato firma však brzy na to zkrachovala. Nyní žije M.R. se svými dětmi pouze ze sociálních dávek a každý měsíc přemýšlí, zda zaplatit inkaso nebo dát dětem peníze na cestu do školy a na jídlo. Pokud exekutor této ženě sáhne i na to málo finančních prostředků, co má, nebude schopna zaplatit buď inkaso a tím dojde ke vzniku a narůstání dalších dluhů, nebo nebude moci platit dětem cestu do školy, zajišťovat jejich základní potřeby a vzdělání. Takový člověk se ocitá na hranici chudoby a zoufalství a neví si rady s tím, jak z takové situace ven.

Příklad č. 2 z praxe u Okresního soudu ve Znojmě:

Paní M.Š. je 40 let a žije s manželem od roku 1990, kdy uzavřeli manželství, v obci, vzdálené cca 5 km od města Znojma. Celkem se jim narodily 4 děti. Na koupi domu s vzali půjčku 30.000,- Kč, zbytek jim půjčili jejich rodiče. Vše spláceli řádně až do doby, než jednomu z dětí (dceři) byl diagnostikován Ewingův sarkom, a paní M.Š. musela odejít ze zaměstnání a o dceru pečovat. Léky na léčbu museli hradit sami z vlastních finančních prostředků. Rodinu tedy živil pouze manžel. Začali si peníze proto různě půjčovat, ale splácet již nemohli tak, jak by chtěli. V roce 2008 dostal manžel zároveň infarkt a mozkovou příhodu. Prodělal klinickou smrt a mozek mu zůstal ze 70 % nefunkční. Paní M.Š. se tedy musela starat nejen o onkologicky nemocnou dceru, ale i o invalidního manžela. Byli zcela bez prostředků, neměli ani na to, aby užívali zbývající 3 děti, než manželovi přiznali invalidní důchod. V roce 2009 jim dcera zemřela. Jelikož manžel pobíral pouze invalidní důchod ve výši cca 7.200,- Kč a paní M.Š. byla bez zaměstnání kvůli péči o něj, dluhy stále narůstaly, a to nejen na paní M.Š., ale i na jejího manžela. Dnes je situace taková, že na paní M.Š. je nařízeno asi 24 exekucí a stejně tak i na jejího manžela. Nejstarší, již zletilá, dcera odešla z domu ke svému příteli, s rodiči se nestýká, a podala si u soudu návrh na stanovení výživného, které požaduje po svých rodičích, neboť stále studuje střední školu. Dům, ve kterém M.Š. s rodinou bydlí, je jim prodáván v dražbě, které se snaží všemi možnými prostředky zabránit, neboť stále pečují o další 2 nezletilé děti, a mají obavy z toho, aby jim nebyly odebrány a umístěny v dětském domově, a z nich se nestali bezdomovci. V jejich situaci již ovšem jiná možnost úhrady jejich dluhů možná není a mohou pouze doufat, že dům nikdo nekoupí, a exekuce budou postupně zastaveny pro jejich nemajetnost.

4.3.2 Ekonomické dopady na společnost

Jak již bylo řečeno výše, mají exekuční řízení dopady nejen na jednotlivce, ale i na společnost jako celek, neboť každé exekuční řízení zaměstnává na okresních soudech množství státních zaměstnanců. Tito zaměstnanci jsou vedeni na pracovních pozicích zapisovatele, vedoucích soudních kanceláří, vyšších soudních úřednic, vymáhajících úřednic, až po soudce, a tito všichni za to samozřejmě musí být "náležitě" odměněni. Je ovšem rozdíl mezi tím, pokud jsou pohledávky vymáhány prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí, nebo v rámci nařízené exekuce. Při soudním výkonu rozhodnutí se na věci podílí větší množství zaměstnanců soudu, než při exekuci, neboť soudní výkon rozhodnutí je zcela, tzn. od nařízení až po jeho ukončení vymožením nebo zastavením, v kompetenci soudů, tedy i včetně práce soudních vykonavatelů. Naopak v exekuci poté, co je nařízena, přechází provedení exekuce na exekutory, kteří si za práci účtují odměnu a náklady dle vyhlášky č. 330/2001 Sb., jež však nehradí stát, nýbrž účastník řízení.

Pokud se vrátíme k soudním pohledávkám, vzniklým a vymáhaným u Okresního soudu ve Znojmě, pak jejich vymáhání přijde měsíčně celou společnost na několik set tisíc korun, a to zejména za platy zaměstnanců soudu, kteří se těmito výkony rozhodnutí zabývají, za plat soudce, a rovněž i za režijní náklady, spočívající především v údržbě a běžných opravách budovy soudu, v nákladech na topení, elektřinu, vodu, benzín, v kancelářských potřebách, papíru do tiskárny, tonerech, spisových obalech, nákladech na úklid budovy, apod., které jsou měsíčně v důsledku těchto výkonů rozhodnutí vynakládány, a které jsou součástí výdajů na justici, poskytované Ministerstvem spravedlnosti z příjmů ze státního rozpočtu, neboť budovy soudů jsou ve vlastnictví státu, respektive Ministerstva spravedlnosti, které proto zajišťuje řádný chod soudů, a to po všech stránkách. Do těchto nákladů soudu není zahrnuta pouze justiční stráž, která se stará o ochranu zaměstnanců soudu, neboť tato nespadá pod Ministerstvo spravedlnosti, nýbrž pod Ministerstvo vnitra, a proto nejsou členové justiční stráže zaměstnanci soudu, ale zaměstnanci Vězeňské služby ČR, která jim vyplácí nejen plat, nýbrž i ošacení a další prostředky k výkonu jejich práce.

Následující tabulky ukazují měsíční finanční výdaje státu na různé způsoby výkonu rozhodnutí k vymožení soudních pohledávek vzniklých u Okresního soudu ve Znojmě.

Tab. č. 7: Měsíční výdaj státu (společnosti) při vymáhání soudních pohledávek srážkami ze mzdy nebo příkázáním pohledávky z účtu

	Měsíční výdaje
Výdaj na plat vedoucí soudní kanceláře	20.631,- Kč
Výdaj na plat soudní tajemnice	19.260,- Kč
Výdaj na plat zapisovatelky	13.737,- Kč
Výdaj na plat vymáhající úřednice	21.450,- Kč
Měsíční režijní náklady soudu	72.000,- Kč
Celkem	147.078,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z interních materiálů Okresního soudu ve Znojmě

Tab. č. 8: Měsíční výdaj státu (společnosti) při vymáhání soudních pohledávek prodejem movitých věcí

	Měsíční výdaj
Výdaj na plat vedoucí soudní kanceláře	20.631,- Kč
Výdaj na plat soudní tajemnice	19.260,- Kč
Výdaj na plat zapisovatelky	13.737,- Kč
Výdaj na plat soudního vykonavatele	19.290,- Kč
Výdaj na plat vymáhající úřednice	21.450,- Kč
Měsíční režijní náklady soudu	90.000,- Kč
Celkem	184.368,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z interních materiálů Okresního soudu ve Znojmě

Tab. č. 9: Měsíční výdaj státu (společnosti) při vymáhání soudních pohledávek zřízením soudcovského zástavního práva

	Měsíční výdaj
Výdaj na plat vedoucí soudní kanceláře	20.631,- Kč
Výdaj na plat soudní tajemnice	19.260,- Kč
Výdaj na plat soudce	85.965,- Kč
Výdaj na plat zapisovatelky	13.737,- Kč
Výdaj na plat vymáhající úřednice	21.450,- Kč
Měsíční režijní náklady soudu	90.000,- Kč
Celkem	251.043,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z interních materiálů Okresního soudu ve Znojmě

(Poznámka: U platů zaměstnanců jde o průměrné hrubé měsíční platy za rok 2011.

Režijní náklady soudu na jednoho zaměstnance činí 18.000,- Kč za měsíc a 216.000,- Kč za rok)

V případě režijních nákladů na chod Okresního soudu ve Znojmě činí tyto náklady, s výjimkou platů zaměstnanců a soudců soudu, na jednoho zaměstnance soudu částku 216.000,- Kč za rok. Při vynásobení této částky počtem všech zaměstnanců soudu, tedy i včetně soudců, získáme celkovou částku, kterou stát, respektive celá společnost, vynaložila v roce 2011 na celkový chod Okresního soudu ve Znojmě, tzn. 216.000,- Kč x 77 zaměstnanců = **16.632.000,- Kč**.

Omezíme-li výše uvedené režijní náklady pouze na exekuční oddělení Okresního soudu ve Znojmě, které se skládá z jednoho soudce, dvou vedoucích kanceláře, dvou vyšších soudních úřednic, jedné soudní tajemnice, dvou soudních vykonavatelů a čtyř zapisovatelek, představují tyto náklady v rámci exekučního oddělení za rok 2011 částku 216.000,- Kč x 12 = **2.592.000,- Kč**. Spolu s náklady na platy zaměstnanců a soudce exekučního oddělení, což činí částku 85.965,- Kč + 41.262,- Kč (2 x 20.631,- Kč) + 44.308,- Kč (2 x 22.154,- Kč) + 19.260,- Kč + 38.580,- Kč (2 x 19.290,- Kč) + 54.948,- Kč (4 x 13.737, Kč) = 284.323,- Kč za měsíc, tzn. **3.411.876,- Kč** za rok, vydal stát, respektive celá společnost, za rok 2011 částku celkem **6.003.876,- Kč** na chod exekučního oddělení Okresního soudu ve Znojmě, v jehož rámci bylo nařízeno celkem 11.345 exekucí, včetně soudních výkonů rozhodnutí. Na jedno exekuční řízení tedy činila nákladovost u Okresního soudu ve Znojmě v roce 2011 částku **529,- Kč**.

Náklady na jednu vymáhající úřednici u Okresního soudu ve Znojmě, která se zabývá pouze vymáháním soudních pohledávek, přišly stát v roce 2011 na částku **473.400,- Kč** (257.400,- Kč průměrní roční mzda + 216.000,- Kč režijní náklady na jednoho zaměstnance za rok).

Mezi další ekonomické dopady na celou společnost patří i skutečnost, že dlužníci mnohem častěji přijmou práci na černo nebo pouze brigádně, a to z toho důvodu, že buď vlivem jejich sociálního vyloučení nemohou najít zaměstnání, nebo v důsledku na ně vedeného exekučního řízení nechtějí pracovat legálně na základě pracovní smlouvy, v důsledku čehož jim nemůže být postížena mzda, ze které by jim, a to po všech srážkách včetně srážky na výkon rozhodnutí, zbyla pouze nepostižitelná část. Dlužník tak raději volí stav, kdy bude pracovat na černo nebo příležitostně brigádně, a vydělá si tím mnohem více peněz, než kdyby pracoval na základě pracovní smlouvy. Exekučně mu tak není co postihnout a on, včetně jeho rodiny, si žije relativně dobře a přiměřeně svým poměrům. S tím vším však souvisí rostoucí nezaměstnanost na trhu práce, jelikož zaměstnavatelé tím, že umožňují zaměstnávat pracovníky bez řádné pracovní smlouvy, nenabízí již další volná pracovní místa, a tím je upírána možnost, získávat prostředky k životu prací, lidem, kteří chtějí mít práci, chtějí zlepšit svoji situaci, a samozřejmě chtějí zajistit svoji rodinu a její potřeby. S nezaměstnaností je spojena i situace, kdy je exekuční řízení vedené proti obchodní společnosti, v důsledku čehož je povinná společnost mnohdy nakonec nucena snižovat stavy zaměstnanců, případně zaměstnanci odchází sami z důvodu platební neschopnosti společnosti, a s tím souvisejících dlouhodobě nevyplacených mezd.

4.3.3 Sociální dopady na společnost

V souvislosti s exekučním řízením můžeme, ve vztahu k celé společnosti, hovořit nejen o dopadech ekonomických, ale i dopadech sociálních, jelikož tím, že v důsledku exekučního řízení, kdy je povinným zabráněno nakládat s částí svých finančních prostředků, dochází ke stále většímu zadlužování občanů prostřednictvím rychlých půjček a půjček na vysoký úrok, neboť jiné bankovní instituce jim půjčky, z důvodu jejich dluhu, neposkytnou. Tito lidé však nejsou schopni ze svých prostředků nabrané půjčky splácet, snaží se dřívější závazek nahradit jiným, až se nakonec dostanou do dluhové pasti, ze které bohužel již není cesta ven tak snadná, jako cesta do ní. Institut oddlužení u těchto lidí není povolen, neboť nesplňují všechny podmínky, a ani žádná bankovní instituce jim není

ochotna provést konsolidaci půjček, tzn. veškeré jejich půjčky shrnout do jediné, kterou by pak dlužník splácel v nižších splátkách po delší dobu. Negativním důsledkem takového zadlužování je narůstající sociální vyloučení, spočívající v omezení dlužníka a celé jeho rodiny v přístupu ke vzdělání, zaměstnání, bydlení, kultuře, zdravotní péči a sociálním službám, jehož následnou fází je rostoucí chudoba ve společnosti, bezdomovectví a rozpad rodiny. S těmito následky jde rovněž ruku v ruce rostoucí kriminalita, agresivita mezi lidmi, závislost na antidepresivech nebo alkoholu, stále se zvětšující rozdíly mezi bohatými a chudými, a tím i narůstající třídní rozdíly, nevraživost a závist ve společnosti. Společnost se tak začala postupně dělit na vrstvu bohatých, střední vrstvu a vrstvu chudých, nebo také, jak říká spousta lidí vulgárně "sociálky". V neposlední řadě také důsledkem sociálního vyloučení je rostoucí rozvodovost ve společnosti, nezaměstnanost, bezdomovectví, a bohužel i odebrání nezletilých dětí z této rodiny na základě předběžného opatření, jehož příčinou je především nemožnost rodičů zabezpečit řádný vývoj a základní potřeby svých dětí.

4.4 Shrnutí dopadů na společnost, zhodnocení a návrhy

Je třeba zamyslet se nad důsledky rostoucích soudních sporů, a to i přes tu skutečnost, že došlo k výraznému zvýšení poplatků za soudní řízení. Lidé si často ani neuvědomují následky svého neuváženého a lehkomyšlného počínání v přístupu k plnění svých závazků a věřitelům nezbyvá nic jiného, než domoci se svých práv soudní cestou. Mnohdy by však bylo na místě, nahradit soudní spor, provázený vysokými primárními a sekundárními náklady, dohodou, neboť ekonomický, a s tím spojený i sociální dopad, je nepřiměřeně vysoký v adekvátnosti k předmětu vedeného sporu.

Ekonomické dopady

Z ekonomického hlediska je nucené vymáhání soudních pohledávek spojeno především s poměrně vysokou nákladovostí, spočívající nejen v chodu celého exekučního oddělení, které se v důsledku narůstajícího počtu exekučních řízení postupně rozšířilo, a to především z hlediska administrativy, na jedno z největších oddělení obecných soudů, ale především v zaměstnávání vymáhající úřednice, jejíž náplň práce je pouze vymáhání soudních pohledávek. Bez ohledu na to, že poměrně velké množství soudních pohledávek

je nedobytných, neboť povinné již nelze na jejich majetku nijak postihnout, a stát tím přichází ročně o stovky tisíc korun. Dalším ekonomickým aspektem nuceného vymáhání soudních pohledávek je narůstající nezaměstnanost na trhu práce, jejíž příčinou je nejen nedostatečná kvalifikace uchazečů o zaměstnání nebo likvidace povinné obchodní společnosti, ale rovněž nedostatek volných pracovních míst v důsledku zaměstnávání dlužníků (povinných) bez řádné pracovní smlouvy, jelikož jedině tak jim není možné mzdu exekučně postihnout. Nezaměstnanost však také souvisí i se sociálním aspektem exekučních řízení, neboť z důvodu sociálního vyloučení a nedostatku finančních prostředků nemají rodiny dostatek peněz na to, aby si mohly koupit na trhu nabízené druhy zboží, a v důsledku nedostatečného odbytu jsou pak firmy nuceny snižovat počty svých zaměstnanců.

Sociální dopady

Vedle dopadů ekonomických má tedy nucené vymáhání soudních pohledávek na společnost dopady také sociální, neboť, jak již bylo řečeno výše, tím, že je v důsledku nuceného vymáhání nejen soudních pohledávek, nýbrž i pohledávek jiných věřitelů (oprávněných), zabráněno povinnému nakládat s celou svojí mzdou, jsou tím výrazně omezeny finanční prostředky celé jeho rodiny, která, pokud nemá žádné jiné finanční rezervy, není schopna nastalou situaci dlouhodobě udržet, a tento svůj tíživý stav řeší půjčkami od nebankovních institucí, tzv. rychlé půjčky, kde přeplatí téměř jednou tolik, než kolik si půjčili, případně si půjčují na vysoký úrok. Samozřejmě tím, že nemají finanční prostředky ani na chod domácnosti, nejsou schopni tyto půjčky splácet, na mzdu povinného je již nařízen výkon rozhodnutí, a proto jsou takové rodiny postupně vytlačovány ze své společenské třídy, kde je jejich pozice již neudržitelná, a dochází k sociálnímu vyloučení. Důsledkem sociálního vyloučení nejen dlužníků (povinných), nýbrž celé jejich rodiny, dochází k narůstající chudobě ve společnosti, bezdomovectví, nezaměstnanosti, kriminalitě, závislosti na lécích nebo alkoholu, agresivitě, a zejména ke stále se zvětšujícím rozdílům mezi bohatými a chudými. Mnoho zadlužených rodin tuto nastalou situaci neustojí, což bývá, vedle nevěry jednoho z manželů, jednou z dalších příčin vyšší rozvodovosti ve společnosti. Negativně se zadluženost rodiny odrazí i na dětech, neboť tyto, nejen že mají omezený přístup ke vzdělání, ale v krajním případě mohou být rodičům i odebrány a skončit v dětských domovech, pokud rodina přijde v dražbě o střechu nad hlavou, ze dne na den skončí na ulici, a není schopna dětem zajistit jejich řádný vývoj.

Zhodnocení a návrhy

Z výše uvedených zjištění lze konstatovat, že v důsledku stále vyšší zadluženosti občanů, roste počet exekučních řízení, a tím je společnost nucena vydávat stále větší množství finančních prostředků na chod exekučních oddělení, nehledě na skutečnost, že pro případ omezení nebo zrušení exekučních oddělení, by mohli být zaměstnanci, zařazení na exekučních odděleních, využiti účelněji a přínosněji na jiných odděleních soudu, a přispět tak k rychlejšímu a plynulejšímu chodu ostatních oddělení soudu. Ministerstvo spravedlnosti již podalo návrh na změnu exekučního řádu, kterým by byla odstraněna dvoukolejnost exekučních řízení tak, že až na určité, zákonem stanovené, výjimky, přejde veškerá exekuční agenda na soudní exekutory. Tím by došlo ke zrušení soudních výkonů rozhodnutí a veškeré pohledávky věřitelů, včetně soudních pohledávek, by byly vymáhány prostřednictvím soudních exekutorů. Tento návrh však prozatím nebyl schválen.

Dle mého názoru by, a to vzhledem k nákladnosti chodu exekučních oddělení a současnému stavu státní pokladny, bylo účelné a vítané, aby exekuční řízení byla převedena na soudní exekutory, a tím by samozřejmě byly sníženy výdaje státu přinejmenším tím, že by nebylo nutné na soudech zaměstnávat soudní vykonavatele, a rovněž kvalifikace vyšších soudních úřednic, soudní tajemnice nebo soudních zapisovatelek, by mohla být využita efektivněji na jiných odděleních soudu, a přispět tak k rychlejšímu vyřešení a skončení soudních sporů, a nedocházelo by tak k průtahům v řízení, které stát stojí stovky tisíc korun. Stejně tak vymáhající úřednice by nebyla nadměrně zatížena zjišťováním majetkové situace dlužníka a díky této úspoře času by mohla být využita účelněji a smysluplněji na správě soudu. Domnívám se ale, že vzhledem ke stávající legislativě, pověsti soudních exekutorů, množství stížností na soudní exekutory adresovaných Exekutorské komoře ČR, a v neposlední řadě nedostatečné kvalifikaci zaměstnanců soudních exekutorů, nejsou ani společnost ani exekutorské úřady na tuto změnu prozatím připraveny. Soudní exekutoři se stále ještě velmi spoléhají na soudy a postupují jim k rozhodnutí řadu podání, která spadají do jejich kompetencí, stejně tak postupy některých soudních exekutorů při provádění exekuce mnohdy nejsou zcela v souladu s morálními pravidly.

Navrhla bych proto nejprve změnu v legislativě, týkající se zejména lepší propracovanosti exekučního řádu, především pokud jde o vymezení pravomocí soudních exekutorů a jejich zaměstnanců, aby tyto byly transparentní, a rovněž také práva a povinnosti exekutorů,

pokud jde o postupy při vymáhání pohledávek věřitelů. Přece jen přichází na mysl pochybnosti o nestrannosti soudních exekutorů při vymáhání pohledávek, neboť na rozdíl od soudů, tito spolu s pohledávkou vymáhají po povinných i svoji odměnu a náklady řízení. K zamyšlení stojí i masivnější osvěta společnosti v České republice v oblasti zadluženosti a nutnosti plnění svých závazků. V médiích se lidé prostřednictvím reklam setkávají s tím, že vzít si půjčku na to nebo to není vůbec žádný problém, nebo "půjčíme Vám dnes, splácet začnete až příští rok" apod., ale nikdo už lidem nevysvětlí následky, které takové jejich půjčování může mít. Stejně tak jim nikdo neobjasní důvody, proč je nutné plnit si své závazky a nepodceňovat danou situaci, a to ani tehdy, když po nich několik let nikdo úhradu nepožaduje. V neposlední řadě bych také zpřísnila možnosti alternativního řešení sporů, tzn. prostřednictvím rozhodčích řízení, neboť tento institut není, dle mého názoru, příliš šťastný, a využívají jej právě především nebankovní společnosti, nabízející rychlé půjčky, může v nich rozhodovat i člověk bez právnického vzdělání, respektive kdokoliv, a dlužník v něm nemá možnost bránit se cestou opravného prostředku. Rozhodčí nálezy, které jsou výsledkem rozhodčích řízení, mají stejnou váhu, jako pravomocná a vykonatelná soudní rozhodnutí, což rovněž spousta lidí ani netuší, a domnívá se, že jde jen o sdělení, na které nemusí brát zřetel. A přitom jsou to právě rozhodčí nálezy, jež tvoří významné procento exekučních titulů pro nařízení exekuce.

5 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat systém českého soudnictví se zaměřením na zjištění úspěšnosti vymáhání soudních pohledávek, na celkové zhodnocení sociálních a ekonomických dopadů na společnost vzniklých vymáháním soudních pohledávek, a to na příkladu Okresního soudu ve Znojmě. V úvodu práce jsem seznámila čtenáře s českým soudnictvím, jeho charakteristikou, soustavou soudů a členěním na jednotlivé stupně. Dále jsem pak specifikovala pojem soudní pohledávky, příčiny jejich vzniku v občanskoprávním i trestním řízení, a právo státu na jejich náhradu. Následně jsem se zaměřila na oblast vykonávacího řízení, jehož součástí je jednak soudní výkon rozhodnutí a jednak exekutorská exekuce, způsoby, jimiž dochází k nucenému vymáhání pohledávek v případě jejich dobrovolného neplacení, srovnala jsem odlišné postupy při nuceném vymáhání pohledávek soudem a exekutorským úřadem, a v neposlední řadě jsem směřovala svoji pozornost na negativa, jež sebou exekuční řízení nese. V této části práce jsem vycházela především ze studia a analýzy odborné literatury a zákonů, které s danou problematikou souvisí a zabývají se jí.

V praktické části jsem se zaměřila na soudní pohledávky, vznikající u Okresního soudu ve Znojmě. Řízeným rozhovorem se zaměstnanci soudu, podílejícími se na vymáhání soudních pohledávek, jsem zjišťovala přesný postup, následující po pravomocném soudním rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit státu náklady řízení. Následně jsem osobním sběrem dat z databázového systému Okresního soudu ve Znojmě a srovnáním s předchozími roky, analyzovala postupný nárůst počtu nařízených exekucí v porovnání se soudními výkony rozhodnutí, jejichž počet naopak klesá, a došla jsem k závěru, že pro věřitele se stává způsob vymáhání jejich pohledávky prostřednictvím pověřeného soudního exekutora přijatelnější a pohodlnější, než pokud by zvolili soudní výkon rozhodnutí. Dále jsem rovněž osobním sběrem dat analyzovala, a to srovnáním s předchozími roky, úspěšnost vymáhání soudních pohledávek, vznikajících u Okresního soudu ve Znojmě, a vyslovila jsem závěr, že úspěšnost vymáhání těchto soudních pohledávek každým rokem stoupá. Tato skutečnost je ovlivněna především tím, že s růstem zadluženosti českých občanů se tito již měli možnost setkat s praktikami některých soudních exekutorů při vymáhání pohledávek, a uvědomují si, že i přes veškerá negativa, která sebou soudní výkon rozhodnutí nese, je pro ně přijatelnější, pokud je

soudní pohledávka vymáhána prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí, a nikoliv prostřednictvím soudního exekutora, a snaží se ji uhradit co nejdříve, nebo jinou formou. Dlužníci si také začínají být více vědomi důsledků, a to zejména díky účinku mimoprávních kontrol zákonnosti prostřednictvím médií.

Posléze jsem zaměřila svoji pozornost na sociální a ekonomické dopady na jednotlivce i celou společnost, vzniklé právě vymáháním soudních pohledávek, ověřila jsem, že jedním z hlavních ekonomických dopadů na společnost je poměrně vysoká nákladovost, spočívající v chodu celého exekučního a vymáhacího oddělení. Dalším ekonomickým aspektem nuceného vymáhání soudních pohledávek je narůstající nezaměstnanost na trhu práce buď v důsledku likvidace povinné společnosti nebo zaměstnáváním povinných dlužníků bez řádné pracovní smlouvy z důvodu nepostižitelnosti jejich příjmu. Nezaměstnanost však také souvisí i se sociálním aspektem exekučních řízení, neboť z důvodu sociálního vyloučení a nedostatku finančních prostředků, nemají mnohé firmy dostatečný odbyt, a jsou pak nuceny snižovat počty svých zaměstnanců. Za sociální dopady na společnost vzniklé vymáháním soudních pohledávek lze považovat i narůstající chudobu ve společnosti, bezdomovectví, kriminalitu, závislost na lécích nebo alkoholu, rostoucí závist a agresivitu ve společnosti, a bezpochyby stále se zvětšující rozdíly mezi bohatými a chudými. V souvislosti s těmito aspekty také dochází k narůstající rozvodovosti ve společnosti a negativním dopadům i na děti zadlužených rodin, neboť tyto mají nejen omezený přístup ke vzdělání, ale mohou být rodičům i odebrány a skončit v dětských domovech.

Na závěr jsem na základě veškerých zjištění podala návrhy k možnému zmírnění ekonomických a sociálních dopadů na společnost, vzniklých vymáháním soudních pohledávek, spočívající především v převedení exekučních řízení, a to včetně soudních výkonů rozhodnutí, na soudní exekutory, čímž by byly podstatně sníženy výdaje státu. Neméně důležitá, a s tím i související, je změna v legislativě, týkající se zejména lepší propracovanosti exekučního řádu, především pokud jde o vymezení pravomocí soudních exekutorů a jejich zaměstnanců, aby tyto byly transparentní, a rovněž také práva a povinnosti exekutorů, pokud jde o postupy při vymáhání pohledávek věřitelů. Za významnou považuji i osvětu občanů České republiky v oblasti zadluženosti, a nutnosti plnění svých závazků, stejně tak zpřísnění alternativního řešení sporů prostřednictvím rozhodčích řízení, které v převážné míře využívají především nebankovní společnosti,

poskytující rychlé půjčky nebo půjčky na vysoký úrok.

Pro společnost by toto vše mělo být varováním a zároveň ponaučením, jak příliš jednoduché je, dostat se i kvůli zanedbatelné částce do složité finanční situace, ze které již není tak bezbolestná cesta ven, a že v žádném případě není řešením, splácet jednu půjčku půjčkou druhou, problémy neřešit a čekat, že se vyřeší samy i bez naší iniciativy. Každý z nás by si měl být proto vědom nejen svého jednání, ale především následků a odpovědnosti za takové jednání.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav . *Občanský soudní řád I. §1 až 200za* : Komentář. 1.vyd. Praha : C.H.Beck, 2009. 1600s s. ISBN 978-80-7400-107-9.

KURKA, Vladimír; DRÁPAL, Ljubomír. *Výkon rozhodnutí v soudním řízení*. Praha : Linde Praha, a.s., 2004. 854 s. ISBN 80-7201-443-9.

NOVOTNÝ, František; RŮŽIČKA, Miroslav . *Trestní kodexy : Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář)*. 2. doplněné vydání. Praha : EUROUNION, s.r.o., 2002. 1640 s. ISBN 80-7317-009-4.

SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance : Ekonomická krize a krach optimismu*. 1.vyd. Praha : C.H.Beck, 2010. 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4.

TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. vyd. Praha : C.H.Beck, 2006. 836 s. ISBN 80-7179-489-9.

Úplné znění. Ostrava : Sagit, a.s., 2009. Občanský soudní řád, s. 6-141. ISBN 978-80-7208-758-7.

Úplné znění. Ostrava: Sagit, a.s., 2009. Úplné znění vyhlášky č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, s. 246-250. ISBN 978-80-7208-758-7.

Český statistický úřad [online]. ©2011, Aktualizováno dne 24.10.2011 [cit. 2011-11-19]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prehled_clanku_cervenec_2011.

Český statistický úřad [online]. ©2012, Aktualizováno dne 28.6.2011 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vydaje_a_spotreba_ceskych_domacnosti

Deutschland. Gerichtskostengesetz (GKG) vom 5. Mai 2004 (BGBl. I S. 718), das zuletzt durch Artikel 10 des Gesetzes vom 24. November 2011 (BGBl. I S. 2302) geändert worden ist [online]. [cit. 2012-02-18]. Dostupné z WWW: http://www.gesetze-im-internet.de/gkg_2004/ .

Exekutorská komora České republiky [online]. [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <http://ekcr.cz/1/statistiky/87-statistiky?w=> .

Ordentliche Gerichte. *Niedersachsen.de* [online]. ©2012 [cit. 2012-02-18]. Dostupné z WWW:http://www.justizportal.niedersachsen.de/portal/live.php?navigation_id=13311&article_id=56769&psmand=50.

VRCHOTOVÁ, Karin. *Náklady občanského soudního řízení* [online]. ©2004, [cit. 2011-10-18]. Dostupný z WWW: <http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=42738>.

Česko. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 : o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 66, s. 513-576. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 549 ze dne 5. prosince 1991 : o soudních poplatcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1991, částka 104, s. 2713-2721. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 6 ze dne 30. listopadu 2001 : o soudech a soudcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 4, s. 162-215. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 182 ze dne 30. března 2006: o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006, částka 62, s. 2130-2217. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 433 ze dne 15. prosince 2010: o státním rozpočtu České republiky na rok 2011. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2010, částka 150, s. 5634-5776. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 487 ze dne 9. prosince 2009: o státním rozpočtu České republiky na rok 2010. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 154, s. 8406-8556. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 455 ze dne 14. prosince 2011: o státním rozpočtu České republiky na rok 2012. In. *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 156, s. 5922-6064. ISSN 1211-1244.

Česko. Zákon č. 280, 281 ze dne 22. července 2009: daňový řád. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 87, s. 4038-4140. ISSN 1211-1244.

Česko. Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 4 ze dne 30. prosince 2010, č.j. 88/2010-INV-M: o vymáhání pohledávek. In. *Sbírka instrukcí a sdělení Ministerstva spravedlnosti, Česká republika*. 2010, částka 1, s. 23-56.

VNITŘNÍ ZDROJE OKRESNÍHO SOUDU VE ZNOJMĚ

Ministerstvo spravedlnosti ČR, *ISAS počítačový informační systém pro okresní soudy*, Okresní soud ve Znojmě.

Ministerstvo spravedlnosti ČR, *Ekonomický informační systém IRES*, Okresní soud ve Znojmě.

Rozbor hospodaření Okresního soudu ve Znojmě za rok 2011, Okresní soud ve Znojmě Spr 29/2012, 2012, 25 str.

7 SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Příjem státního rozpočtu z Ministerstva spravedlnosti a výdaj státního rozpočtu pro Ministerstvo spravedlnosti (v tisících Kč).....	29
Tab. č. 2: Výdaj z Ministerstva spravedlnosti na justici (v tisících Kč)	29
Tab. č. 3: Struktura spotřebních vydání českých domácností za rok 2010.....	33
Tab. č. 4: Úspěšnost vymáhání soudních pohledávek prostřednictvím nařízeného výkonu rozhodnutí	41
Tab. č. 5: Počet nařízených exekucí u Okresního soudu ve Znojmě a jejich nárůst za posledních 5 let	42
Tab. č. 6: Počet nařízených exekucí v celé ČR.....	42
Tab. č. 7: Měsíční výdaj státu (společnosti) při vymáhání soudních pohledávek srážkami ze mzdy nebo příkázáním pohledávky z účtu	48
Tab. č. 8: Měsíční výdaj státu (společnosti) při vymáhání soudních pohledávek prodejem movitých věcí.....	48
Tab. č. 9: Měsíční výdaj státu (společnosti) při vymáhání soudních pohledávek zřízením soudcovského zástavního práva	49

8 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1** - Tabulka poplatků, tvořících přílohu 2 Zákona o soudních nákladech
- Příloha č. 2** – Vzor usnesení o nařízení exekuce s pověřením soudních exekutora
- Příloha č. 3** – Vzor usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy povinného
- Příloha č. 4** – Kopie podání povinné doručeného do spisu Okresního soudu ve Znojmě

Příloha č. 1 - Tabulka poplatků, tvořících přílohu 2 Zákona o soudních nákladech

Anlage 2 (zu § 34) Wertgebühren (hodnota poplatků)

Fundstelle des Originaltextes: BGBl. I 2004, 775

Streitwert bis...EUR	Gebühr ...EUR	Streitwert bis...EUR	Gebüh ...EUR	Streitwert bis...EUR	Gebühr ...EUR	Streitwert bis...EUR	Gebüh ...EUR
300	25	40.000	398	6.000	136	200.000	1.456
600	35	45.000	427	7.000	151	230.000	1.606
900	45	50.000	456	8.000	166	260.000	1.756
1.200	55	65.000	556	9.000	181	290.000	1.906
1.500	65	80.000	656	10.000	196	320.000	2.056
2.000	73	95.000	756	13.000	219	350.000	2.206
2.500	81	110.000	856	16.000	242	380.000	2.356
3.000	89	125.000	956	19.000	265	410.000	2.506
3.500	97	140.000	1.056	22.000	288	440.000	2.656
4.000	105	155.000	1.156	25.000	311	470.000	2.806
4.500	113	170.000	1.256	30.000	340	500.000	2.956
5.000	121	185.000	1.356	35.000	369		

Zdroj: Deutschland. Gerichtskostengesetz (GKG) vom 5. Mai 2004 (BGBl. I S. 718), das zuletzt durch Artikel 10 des Gesetzes vom 24. November 2011 (BGBl. I S. 2302) geändert worden ist [online]. [cit. 2012-02-18]. Dostupné z WWW: http://www.gesetze-im-internet.de/gkg_2004/ .

U S N E S E N Í

Okresní soud ve Znojmě rozhodl vyšší soudní úředníci
ve věci nařízení exekuce a pověření exekutora
oprávněného (oprávněné):
p r o t i
povinnému (povinné):
o nařízení exekuce a pověření exekutora k provedení exekuce

t a k t o :

**I. Okresní soud ve Znojmě nařizuje podle pravomocného a vykonatelného
platebního rozkazu/rozsudku Okresního soudu ve Znojmě ze dne
č.j. / 20.....
k vymožení pohledávky oprávněného ve výši Kč spolu
s úrokem z prodlení ve výši % od do zaplacení
a pro náklady předchozího řízení ve výši Kč
e x e k u c i na majetek povinné(-ho).**

**II. Povinný je povinen nahradit náklady exekuce a náklady oprávněného,
které prozatím vznikly a které v jejím průběhu vzniknou. Nařízená exekuce se
vztahuje i na vymožení těchto nákladů; o jejich výši bude rozhodnuto v exekučním
příkaze.**

**III. Provedením exekuce se pověřuje soudní exekutor,
Exekutorský úřad, se sídlem,
který provede exekuci podle odstavce I. a II. tohoto usnesení.**

Poučení:

Proti usnesení o nařízení exekuce je přípustné odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu ve Znojmě, se sídlem Nám. Republiky 1, 670 08 Znojmo, v němž nelze namítat jiné skutečnosti než ty, jež jsou rozhodné pro nařízení exekuce; k ostatním soud nepřihlédne a nařízení exekuce potvrdí. Neobsahuje-li odvolání skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce nebo neobsahuje-li žádné skutečnosti, soud usnesením odvolání odmítne. Podá-li povinný odvolání k rukám exekutora, je ten povinen postoupit je bez zbytečného odkladu příslušnému soudu; doručením exekutorovi je zachována lhůta k podání odvolání. (§ 44 odst. 7 z.č. 120/2001 Sb.)

Po doručení usnesení nesmí povinný nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí a majetku patřícího do společného jmění manželů, vyjma běžné obchodní a provozní činnosti, uspokojování základních životních potřeb svých a osob, ke kterým má vyživovací povinnost, a udržování a správy majetku. Právní úkon, kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatný. Právní úkon se však považuje za platný, pokud se neplatnosti právního úkonu nedovolá exekutor, oprávněný, nebo přihlášený věřitel, aby zajistili uspokojení vymáhané pohledávky. Právní účinky dovolání se neplatnosti nastávají od účinnosti právního úkonu, dojde-li exekuční příkaz nebo jiný projev vůle exekutora, oprávněného, nebo přihlášeného věřitele všem účastníkům právního úkonu, jehož neplatnosti se exekutor, oprávněný nebo přihlášený věřitel dovolává. (§ 44a odst. 1 z.č. 120/2001 Sb.)

Exekutor zašle povinnému společně s usnesením výzvu ke splnění vymáhané povinnosti, v níž vyčíslí vymáhaný nárok a zálohu na snížené náklady exekuce dle § 11 vyhl. č. 330/20001 Sb. a náklady oprávněného. Zároveň povinného poučí, že splní-li ve lhůtě 15 dnů vymáhaný nárok a uhradí zálohu, vydá exekutor neprodleně příkaz k úhradě nákladů exekuce. Právní mocí příkazu k úhradě nákladů exekuce bude exekuce provedena. Splněním vymáhaného nároku a uhrazením zálohy zaniká zákaz podle § 44a odst. 1 a podle § 47 odst. 4. Jinak exekutor provede exekuci. (§ 46 odst. 5 z.č. 120/2001 Sb.)

Majetek, který je postižen exekučním příkazem, nesmí povinný převést na jiného, zatížit ho nebo s ním jinak nakládat. Právní úkon, kterým povinný porušil tuto povinnost, je neplatný. Jinak exekutor provede exekuci. (§ 47 odst. 4 z.č. 120/2001 Sb.)

Účastníci exekučního řízení mají právo vyjádřit se k osobě exekutora. Účastník je povinen námitku podjatosti exekutora uplatit nejpozději do 5 dnů ode dne, kdy soud pověřil exekutora provedením exekuce. Nevěděl-li v této době o pověření exekutora k provedení exekuce, důvodu vyloučení, nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do 5 dnů poté, co se o něm dozvěděl.

Povinný, který zmaří uspokojení svého věřitele tím, že bude nakládat se svým majetkem, dopouští se trestného činu poškození věřitele podle ustanovení § 222 trestního zákoníku, za což může být potrestán peněžitým trestem, trestem odnětí svobody až na osm let, nebo trestem zákazu činnosti.

Ve Znojmě dne

.....
vyšší soudní úřednice

U S N E S E N Í

..... soud rozhodl

ve věci výkonu rozhodnutí

oprávněného (oprávněné)

zastoupeného (zastoupené)

proti

povinnému (povinné).....r.č.(nar.)

bytem

pro Kč s příslušenstvím,

t a k t o :

I. Soud nařizuje podle

k uspokojení nepřednostní pohledávky oprávněného (oprávněné) ve výši Kč

*)s % úrokem od do

*)s poplatkem z prodlení od do

a pro náklady předcházejícího řízení ve výši Kč

výkon rozhodnutí

*) srážkami ze mzdy (platu), která přísluší povinnému (povinné) od zaměstnavatele, u kterého je zaměstnán(a) - plátce mzdy (platu)

*) srážkami z příjmu, který přísluší povinnému (povinné) od plátce.....

II. *) Povinný(á) je povinen (povinna) zaplatit oprávněnému (oprávněné) na náhradě nákladů výkonu rozhodnutí Kč.

*) Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Povinný(á) je povinen (povinna) zaplatit České republice - soudu soudní poplatek za návrh na výkon rozhodnutí ve výši Kč.

IV. Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje na vymožení pohledávky a nákladů předcházejícího řízení (bod I.), náhrady nákladů výkonu rozhodnutí (bod II.) a soudního poplatku (bod III.), jakož i dalších nákladů, které budou oprávněnému (oprávněné) v průběhu tohoto výkonu rozhodnutí proti povinnému (povinné) přiznány.

V. Plátcí mzdy, platu nebo jiného příjmu se přikazuje, aby po tom, kdy mu bude nařízení výkonu rozhodnutí doručeno, prováděl srážky ze mzdy, platu nebo jiného příjmu až do výše výkonem rozhodnutí vymáhané pohledávky s příslušenstvím (bod IV.), a aby sražené částky nevyplácel povinnému (povinné). Sražené částky zadrží a vyplatí je oprávněnému (oprávněné) ihned poté, co obdrží od soudu vyrozumění, že usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí nabylo právní moci.

Srážky se provádějí z čisté mzdy, platu nebo jiného příjmu (§ 277 o.s.ř.). Povinnému (povinné) nesmí být sražena základní nepostižitelná částka, jejíž výpočet stanoví zvláštní předpis (§ 278 o.s.ř.).

Z čisté mzdy, která zbývá po odečtení základní nepostižitelné částky a která se zaokrouhlí směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách (zbytku čisté mzdy), lze srazit k vydobytí pohledávky oprávněného (oprávněné) jednu třetinu (§ 279 odst. 1 o.s.ř.). Zvláštní právní předpis stanoví částku, nad kterou se srazí zbytek čisté mzdy bez omezení; tato částka se přičlení k první třetině zbytku čisté mzdy (§ 279 odst. 3 o.s.ř.).

Soud zakazuje plátcí mzdy, platu nebo jiného příjmu, aby po tom, kdy mu bude nařízení výkonu doručeno, povinnému (povinné) vyplatil výkonem rozhodnutí postiženou část mzdy, platu nebo jiného příjmu. Tento zákaz se vztahuje na mzdu, plat nebo jiný příjem povinného (povinné) i u každého dalšího plátce, u kterého je povinný(á) zaměstnán(a) nebo od něhož pobírá jiný příjem (§ 299 o.s.ř.).

Povinný(á) ztrácí dnem, kdy je plátcí doručeno nařízení výkonu rozhodnutí nebo usnesení obsahující vyznění o nařízení výkonu rozhodnutí, právo na vyplacení té části mzdy, platu nebo jiného příjmu (§ 299 o.s.ř.), která odpovídá stanovené výši srážek.

VI. Plátce mzdy, platu nebo jiného příjmu ze sražených částek vyplatí:

pohledávku *) na adresu
*) na účet v bance
náklady předcházejícího řízení *) na adresu
*) na účet v bance
náhradu nákladů výkonu rozhodnutí *) na adresu
*) na účet v bance
soudní poplatek na účet v bance

VII. Přestal(a)-li povinný(á) pracovat u dosavadního plátce mzdy nebo platu nebo přestal(a)-li pobírat jiný příjem, musí to oznámit do jednoho týdne soudu, který nařídil výkon rozhodnutí. Do jednoho týdne musí povinný(á) soudu rovněž oznámit, že nastoupil(a) práci u jiného plátce mzdy, popřípadě že začal(a) pobírat jiný příjem.

Plátce mzdy, platu nebo jiného příjmu je povinen do jednoho týdne soudu oznámit, že u něho povinný(á) přestal(a) pracovat nebo že od něho přestal(a) pobírat jiný příjem, zaslat soudu vyúčtování srážek, které ze mzdy, platu nebo jiného příjmu povinného (povinné) provedl a vyplatil oprávněnému (oprávněné), a oznámit soudu, pro které pohledávky byl nařízen výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, platu nebo jiného příjmu povinného (povinné), a jaké pořadí mají tyto pohledávky.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému (Městskému) soudu v prostřednictvím podepsaného soudu.

Nebudou-li v odvolání uvedeny žádné skutečnosti rozhodné pro nařízení výkonu rozhodnutí, odvolací soud odvolání odmítne.

Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí je vykonatelné doručením.

V dne

.....
soudní tajemnice

*) nehodící se škrtněte

(O.s.ř. č. 213 - usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy pro nepřednostní pohledávky - druhá strana)

Příloha č. 4 – Kopie podání povinné doručeného do spisu Okresního soudu ve Znojmě

Okresní soud Znojmo
číslo. Republiky 585/1

669 02
ZNOJMO

072 EX 209/05-21-53

16 NC 7507/2009-11

VĚC: návrh na zastavení exekuce
pocela a návrh na odklad exekuce
do rozhodnutí o návrhu na zastavení

1 Základní v proměně lidství

V roce 1990 jsme se brali a
 čekali jsme rodinu. V té době se
 nám našlyta možnost koupit svou první
 domku kde do dnes bydlíme. Na 20
 jsme si brali půjčku 50000 Kč
 a 7000,- od svých rodičů. Po 4 letech
 se paní od které jsme domel kupovali
 rozhodla napadnout kupní smlouvu a
 s tím nám začalo. Jako nic jsem
 si požádal 3000,- půjčila kase od
 rodičů a 8,000,- od manželky'se.
 Jinak by jsme s 20 přišli a to
 už jsme měli s dítěti ~~na~~ na světě.
 V roce 1999 se nám narodilo
 4 děti, ale bohužel holčička byla
 s nemocnou radou, takže jsem musela
 s ní zůstat doma a plně se
 jí věnovat. Do toho další věci.
 Takže jsem nemohla do zaměstnání
 a začala se nám vše hroutit
 a mi začali upadat do dluhů
 a půjčoval si od rodiny, známých,
 ale snažila jsme se s tím bojovat
 nejhorší situace nastala v lednu
 2002 kdy manžel dostal srdeční a
 mozkovou příhodu a jeden okamžik
 tedy už se vše úplně zhroutil

a vyšší definicí, že je sk
 a pak doktor řekl, že se
 se do samostatné péči, že
 předtím byl v chůzi směl a jeho
 macek je na 70% ochrnutý a je
 postležený. Takže musel od invalidního
 důchodu. A dluhy se ho má dít.
 Aby sehnal nějaký málo v listopadu
 2009 mě lehky 10 leté dcerce našli
 úvar se, který ho se ubíral
 velmi slabý a slabý nádor štítu,
 který, hospitalizační se na se
 neměti - museli jsme si půjčovat.
 její léčba vyžadovala moč 24 hod.
 píci. Bohužel v listopadu 2010 nám
 kočička prodělala rakovinu. V listopadu
 roce se mi nejstarší dcera
 vyrovнала na holi a romila
 si kost na krku; propíchna kubitel
 se, kterým nás ledví na se
 ochr ochuska a kost má také
 nás ledky. Do toho se musím
 starat a postležený manžel.
 Jed jsem si udělala rekvalifikační
 kurs - pečovatelský, ošetřovatelský. V léce
 době se nemáme kudy se toho
 sen, protože dluhy nám přirostli
 přes hlavu a nemáme na její se
 zaplacení ani na žádný výdavek.

Jsem se velmi rázně těřil
 finanšní situaci, kdy nemám
 ani na chleba. Kol trading
 jsem se musela pŕijít 29.000 na
 splátku rekutorou, ale šel musím
 pracovat a nemám na to.
 nemám žádný majetek, řijeme skromně
 společně se 2 dětmi se věku 16, 7 let.
 Domek jsem pŕičili za odhadní cenu
 30.000,- manžel pokrývá int. dŕel
 4.125, já pracuji na dohledu & provedení
 práce za odměnu 4.-5.000 Kč měsěně

Pŕilohy:

- 1x kopie sŕnamčel rekutorských pŕikazŕ a
 pŕŕlenní oledku.
- 1x kopie pŕijmu
- 1x kopie umŕlního listu dary
- 1x kopie kupní smlouvy 2D 221

Děkujeme za kladné pŕŕlenní
 naší řádosti a jsmé s vŕlou

PRÁVNÍKŮM :		474	cancel
1, OCS Finance a.s.	Robert David Antonič	072 348 / 2011	26.220,-
2, Daxco s.r.o.	EX Mr. Ondřej Nový	124 EX 950 / 07-09	30.890,-
3, Vodafone Czech Republic a.s.	EMgr. Václav Bednář	003 EX 7422 / 11-8	17.742,-
4, H&M Group	EX Mr. Emile Černý	10 EX 2220 / 10	20.120,-
5, JSOB	OS ZÁKON	16 E 1026 / 2004-9	6.497,-
6, H&M Group	Mi. Vlad Zuzana	H22N 18346 / 2010	9.000,-
7, GE Money Bank a.s.	EX Mr. Tomáš Bednář	103 EX 13604 / 08-50	17.906,-
8, SKY Net a.s.	EMgr. Karel Křepelák	35 EX 09 / 07-32	30.844,-
9, Jihlava Justice a.s.	EMgr. David Konec	074 EX 15612 / 09-021	25.438,-
10, PLAT-202 a.s.	Mgr. Jaroslav Ferař	14 EC 1123 / 2010-14	19.900,-
11, TACAM GRUP	podatelství	79234	4.850,-
12, FOU	FOU Distribuce a.s.	316000680X	70.359,-
13, HVARANK	HVARANK a.s.	3 člens. - předčasná	1.605,-
14, UNIQA pojistovna	pojistitel	222935 / 2728	2.694,-
15, TELEFONIA O2 Czech Rep.	člens. komitace	2153-146 / 2006-637/III	13.561,-
16, DXP P.O. BOX 125	Člens. kom. poskytel	2145387	1.845,-
17, GE Money Bank Křepelák	EMgr. Václav Bednář	103 EX 13604 / 08-19	78.506,-
18, Komerční a sesterské banky a.d. a.d. a.d.	EX Mr. Tomáš Bednář	103 EX 16104 / 09-14	50.300,-
19, T-Money Czech Rep.	MI. Vlad Zuzana	16 E 1076 / 2004-7	4.236,-
20, PROVIDENT	3eC AGENT - správní	24.11.2010	1.802,-
21, TRASPUL	TRASPUL a.s. - správní	24.11.2010	2.400,-
22, SKY KREUSKOP-ZOJE	aktiva a příjmy	24.11.2010	2.500,-
23, HASANA	Hasana 24.7.2009		10.000
24, TRANSCOM	TRANSCOM	24.03.07	152.194,-

120 233,-

1	Calvin TELECOM	EX. JUDI. Jit Tomel	093 E1 25/04	24.549,-
2	GP Financial GROUP	EX. Lukman Hakim	107 EX 112/10-11	79.500,-
3	BE Money MULTISERVIS	EX. Paul Prochaska	042 EX 209/05-2	10.554,-
4	W. Kalimantan POLA-HERO	EX. Dp. Ach. Kusidi	143 EX 210/04 05/05/04	24.709,-
5	Mitsui Longus	EX. JIM. Emilio Cerrada	10 EX 3541/07	16.159,-
6	Mitsui Longus	JUD. Emilio Cerrada		9.120,-
7	Mitsui Longus	JUD. Emilio Cerrada	10 EX 3609/07	27.129,-
8	Mitsui Longus	JUD. Emilio Cerrada	10 EX 2291/07-5	2.000,-
9	Spec. Tindakan	JUD. Irawa Ederkora		6.700,-
10	BE Money bank s.s.	Kerang bank - not completed	minimal of 71	934,-
11	Proficredit	aprasari	09 014 90862	3.970,-
12	BE Money bank	aprasari	01 02033 46497	763,-
13	CE - the road manager	CE	16 E 538/2008-2	10.666,-
14	AME CREDIT s.s.	EX. JUD. Cahari Muzil	No 5015/2008-14	22.309,-
15	VIP hotel provision	EX. JUD. Koralan Sidi	No 1796/2004	615,-
16	the bank services - not compl.	Ab. bank - not compl	JANU 15099/2010	25.000,-
17	PROVIDENT FINANCIAL	from - account bank	210 912278 7.2.2007	10.110,-
18	Mitsui Longus	aprasari		3.000,-
				<u>76.26</u>

SPOLEČNĚ:

1	SMART CAPITAL s.s.	EX. Mgr. Gita CINK	123 EX 3795/11.15	122.947,-
2	REALBOHEMIA s.s.	EX. Lukman Hakim	063 EX 576/07-11	4.578,-
3	TELEFONKA CZ	EX. Lukman Hakim	094 EX 0986/07-0.11	46.698,-
				<u>174.223</u>

Calvin 930 455, - ke

